

Tecnologies complementàries I: Sostenibilitat

03/03/2017

L'estat del món

Càtedra UNESCO de Sostenibilitat

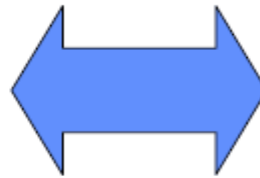
UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA
BARCELONATECH

Departament d'Enginyeria Minera, Industrial
i TIC

La Biosfera humanitzada es troba davant d'una Crisi Global que té components Ambientals, Socials, Econòmics i Institucionals

Aquesta crisi és conseqüència de la particular forma de relacionar-nos amb el Planeta Terra

Capacitat de càrrega

- Nombre màxim d'individus d'una espècie que un hàbitat determinat pot suportar de forma **indefinida**.

Capacitat de càrrega

- Superat aquest nombre l'experiència demostra que els recursos per a la supervivència de l'espècie comencen a reduir-se, i finalment, la pròpia espècie també ho fa.
- Si apliquem aquest concepte a la terra com a hàbitat (com a ecosistema) i als éssers humans com a espècie, es evident que la capacitat de càrrega depèn de diferents factors, entre els principals podem citar els següents:

Capacitat de càrrega

- **exigències alimentàries**
- **nivell de consum dels recursos**
- **quantitat de residus generats**
- **tecnologies utilitzades**
- **capacitat de mobilització davant les amenaces**

Quanta gent pot suportar la terra?

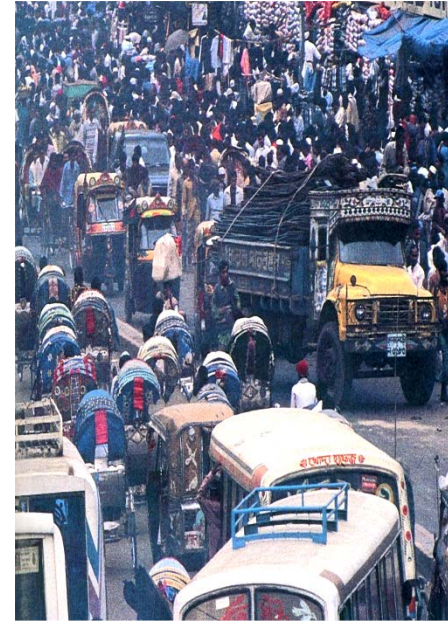

Es una pregunta molt complexa, **sense resposta única o determinada.**

Quanta gent pot suportar la terra?

- Es evident que, en funció de **quins recursos decidim utilitzar, per satisfer quines necessitats, de qui**, i de com els manipulem tecnològicament, la terra podrà suportar un, o altre nombre de persones.

- Quan es sobrepassa aquest nivell de població màxim sostenible, comencen els problemes amb els recursos bàsics, lo qual pot provocar una crisi en el nivell màxim de població.

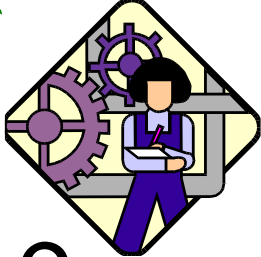
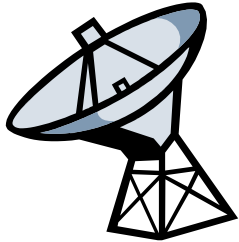

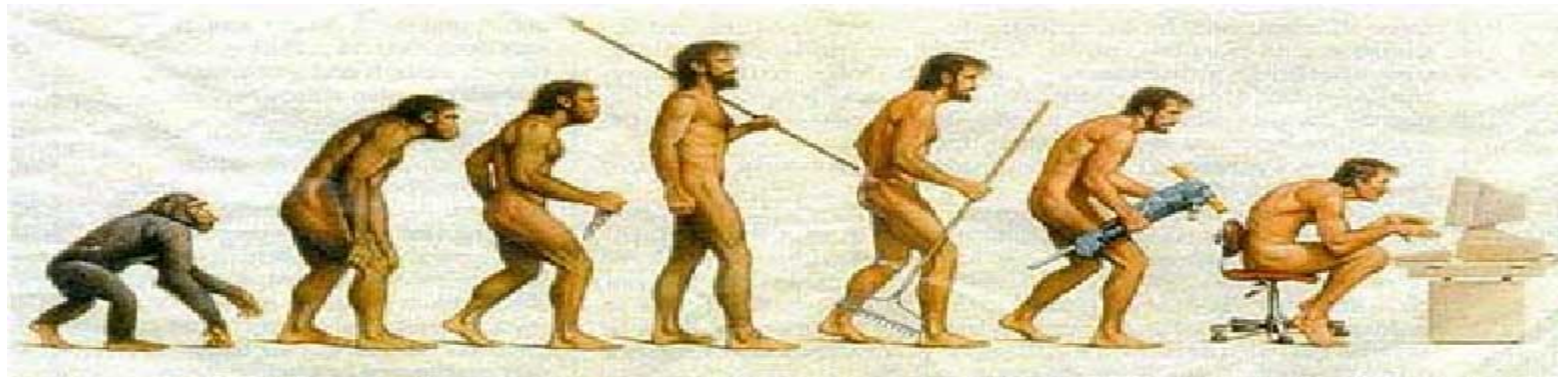
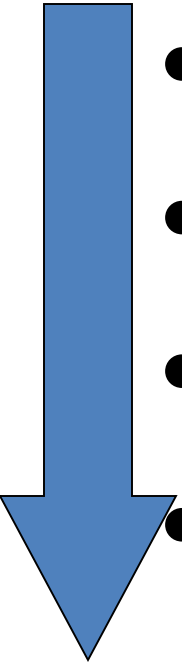
Equació IPCT

$$I = P \times C \times T$$

Fases Ecològiques de la humanitat

(Boyden, 1987)

- Caçadors - recol·lectors
- Agrícola
- Industrial
- Post-industrial ?

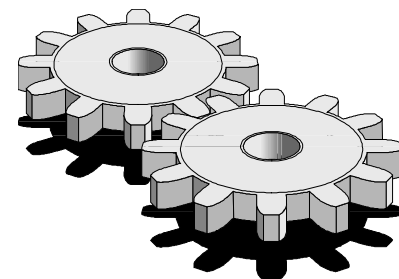

Fase industrial

Fase Industrial (I)

(Societat d'alta Energia)

- **Nou increment de la població a Europa que produeix una nova crisi (es topa amb els límits). La solució passà per una intensificació de la pressió sobre els sistemes naturals (millora del rendiment d'exploració) mitjançant l'ús de fonts d'energia i la mecanització (màquina de vapor, Watt, 1769)**

Ritme dels canvis

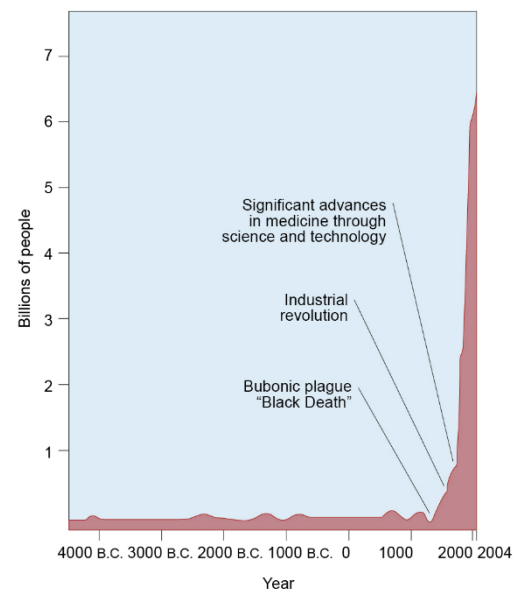
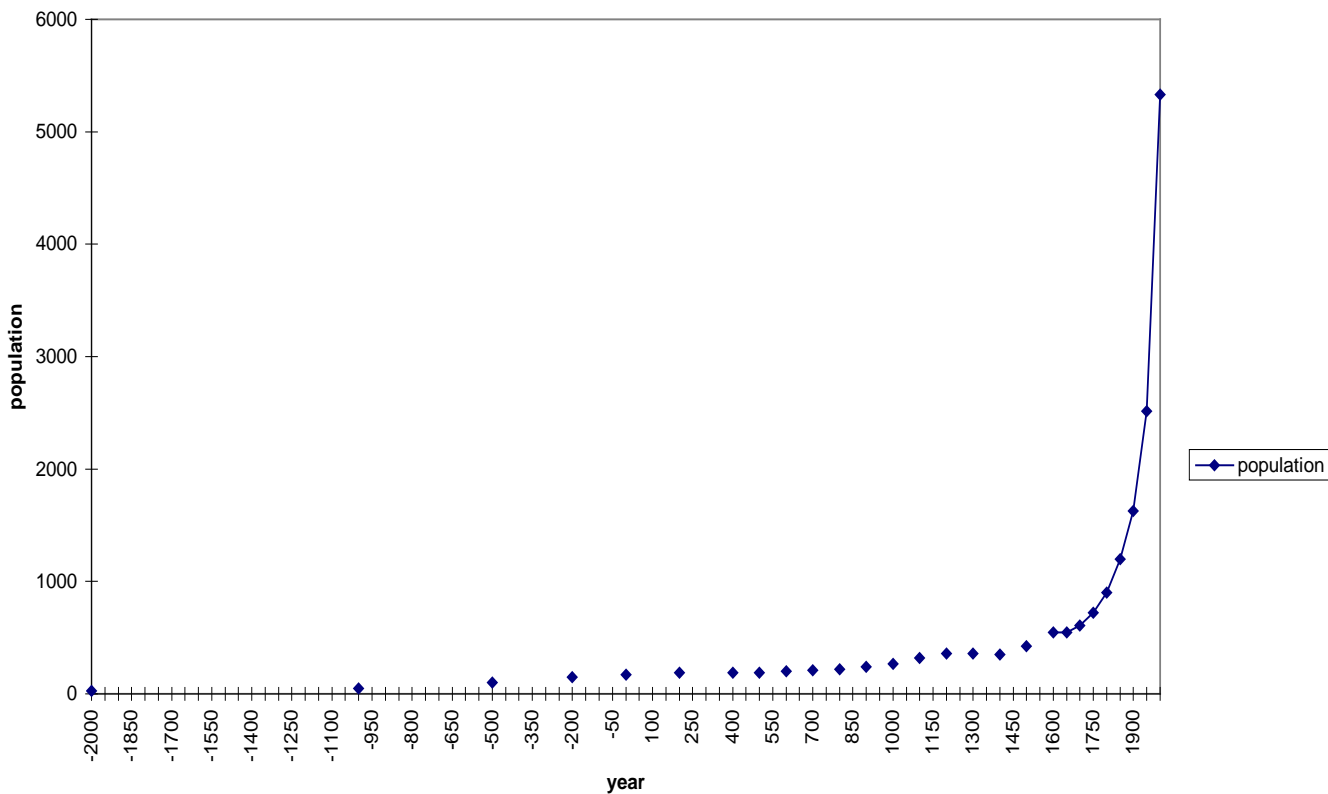
<i>Fase</i>	<i>Segles</i>
Sense humans	460.000.000
Caça i recol·lecció	10.000
Agrícola	100
Industrial	2
Contemporània	0'5?

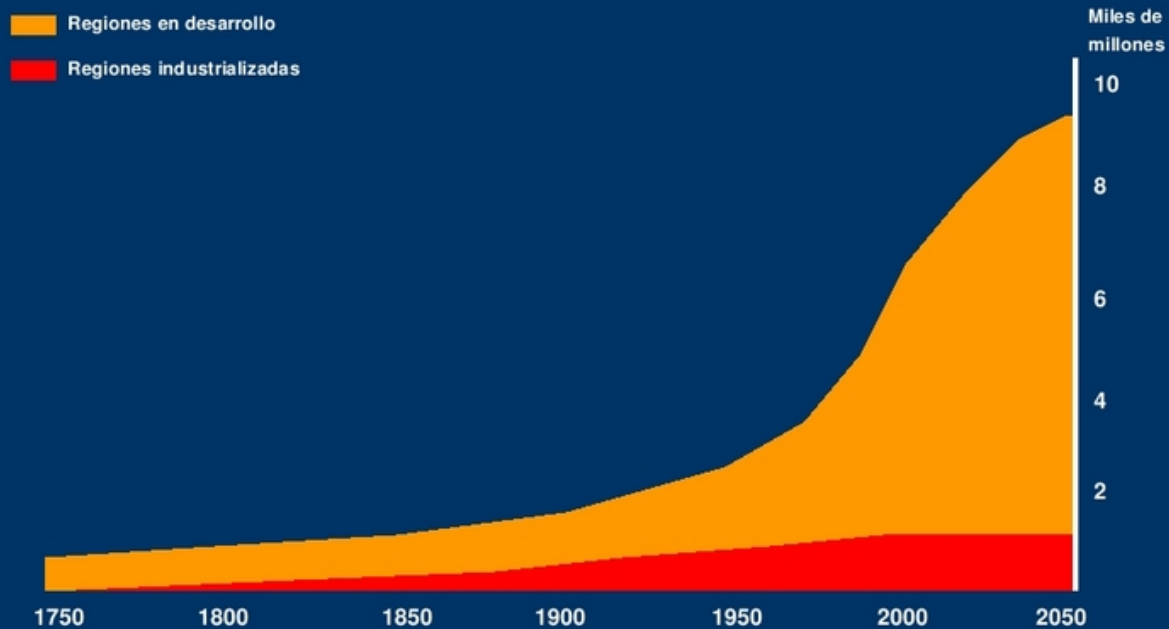
Els canvis són cada cop més ràpids

I a partir d'ara?

Estimates of Past Human Population Sizes (Millions)

CRECIMIENTO DE LA POBLACIÓN MUNDIAL

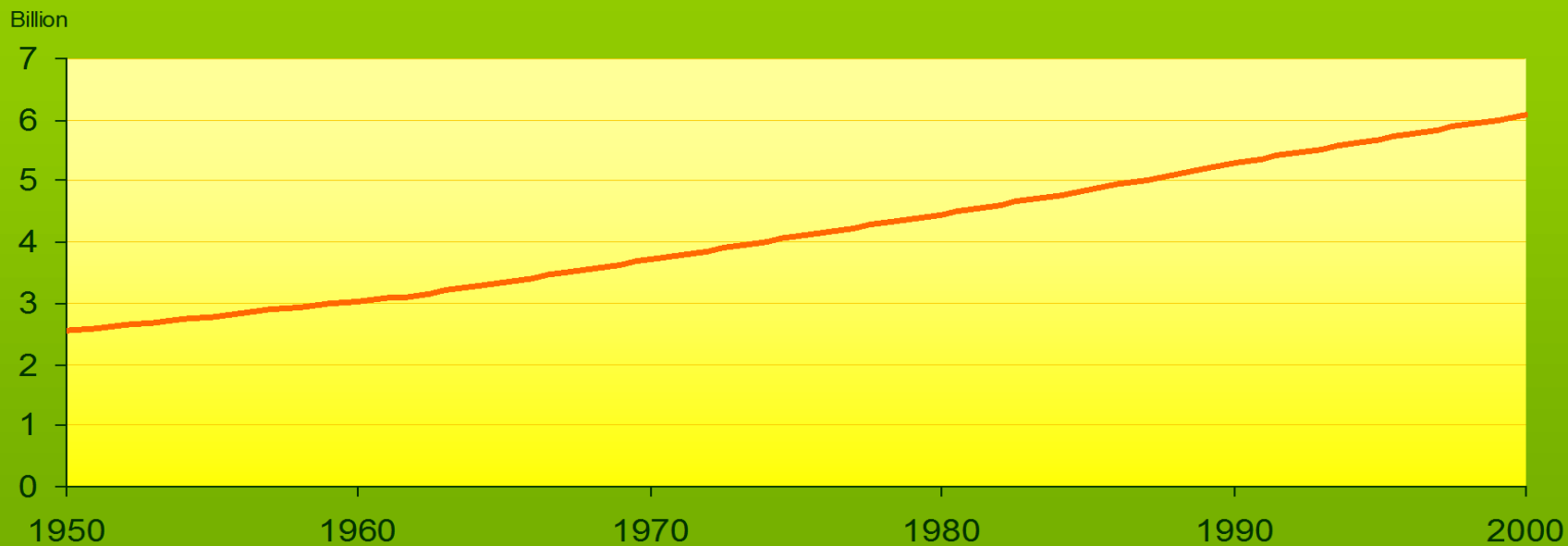

Fuente: Atlas de Le Monde Diplomatique. Datos referidos a 2000. Elaboración propia
 Departamento de Urbanismo y Ordenación del Territorio (DUyOT). Rafael Córdoba Hernández

Any	Població
0	100 M
1800	1.000 M
1950	3.000 M
1987	5.000 M
2000	6.000 M

Població doblada en els últims 50 anys

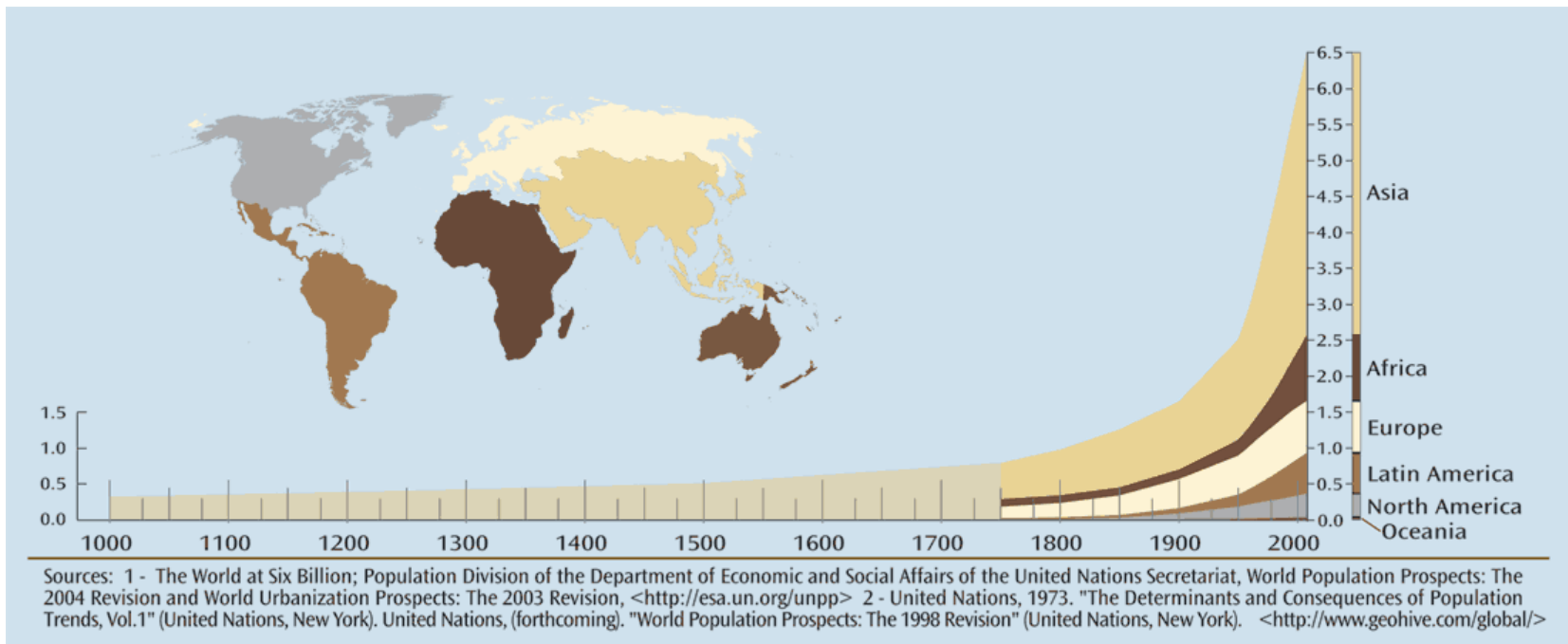
Figure 1: World Population, 1950-2000

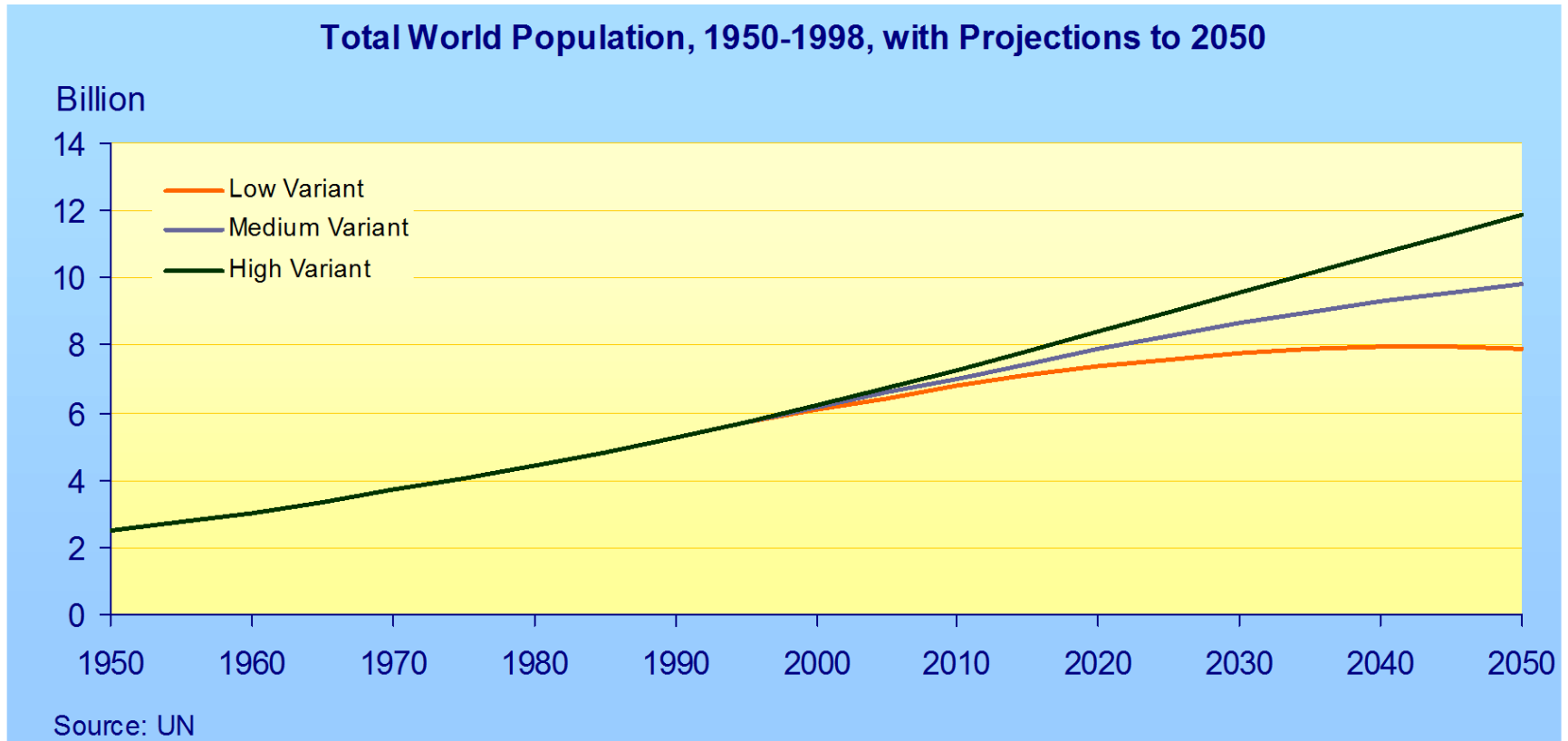
Source: Census Bureau

	Población actual	Tasa de crecimiento
Norte	1.500 millones	-0,5 % a +0,5 %
Sur	5.500 millones	≤ 3,5 %

Avui en dia viu al Planeta Terra més gent que tots els humans que han viscut des del principi fins ara sumats

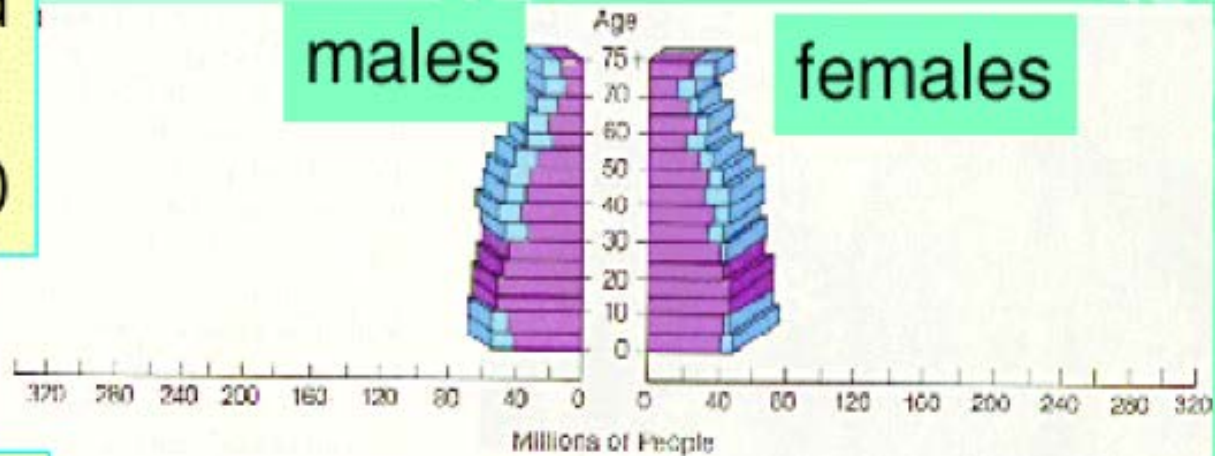

Aquest escenari no contempla la possibilitat de que tot segueixi igual que ara, on arribaríem a 14-15.000 milions de persones

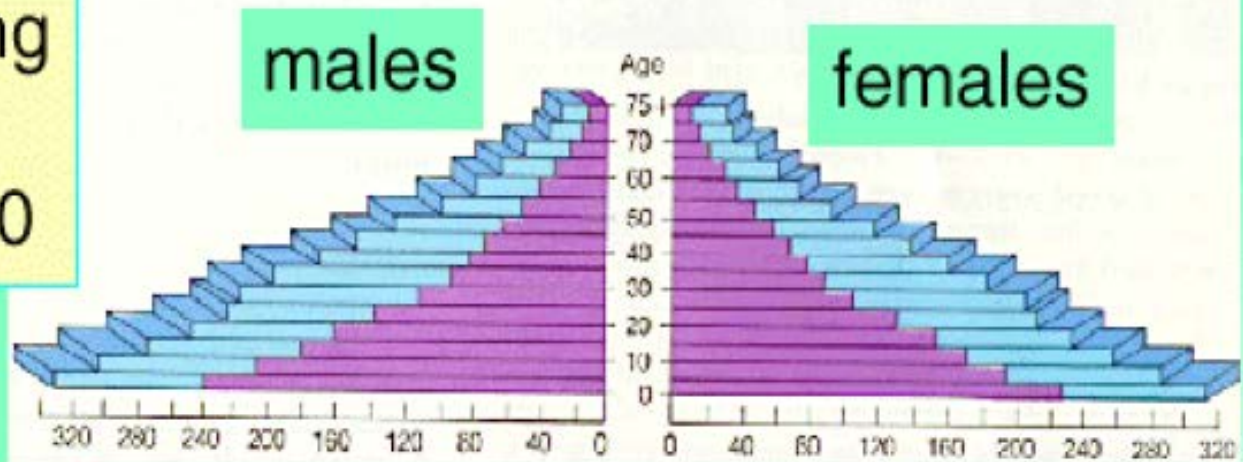
Población actual

<http://www.worldometers.info/es/>

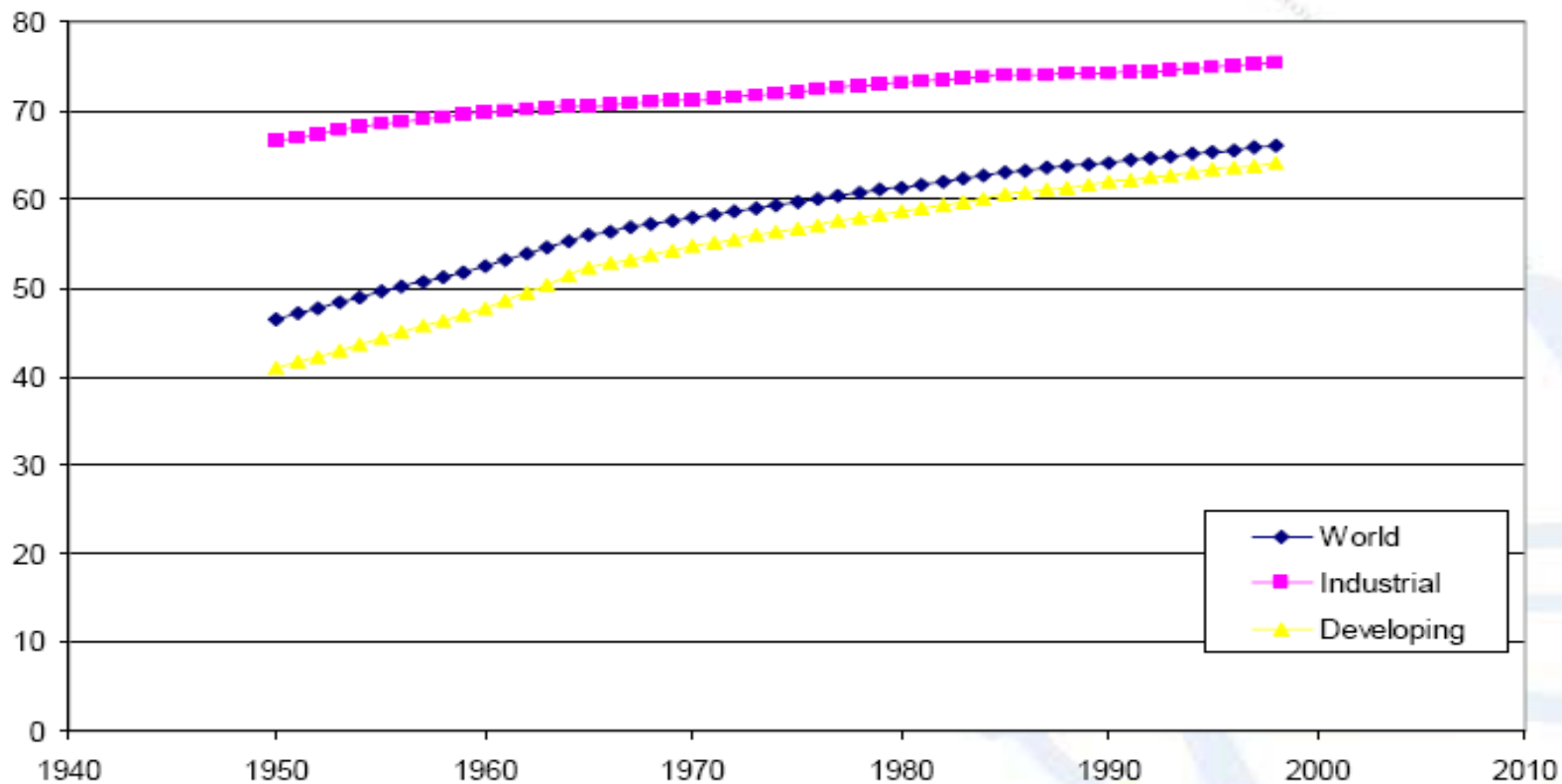
Developed World
1975-2000

Developing World
1975-2000

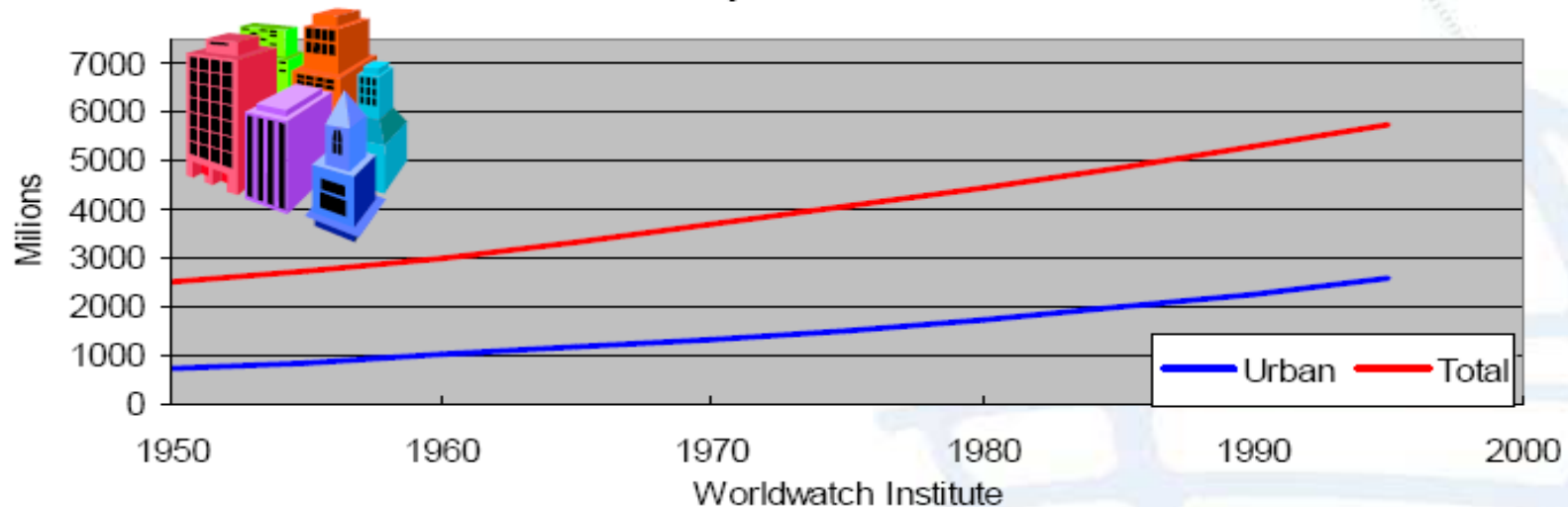
Esperança de vida mitjana, 1950-98

On viu la població?

Desde l'any 2000 el 50 % de la població mundial viu en àrees urbanes (ciutats)

Població Mundial que viu en nuclis urbans

Ciutats grans i petites

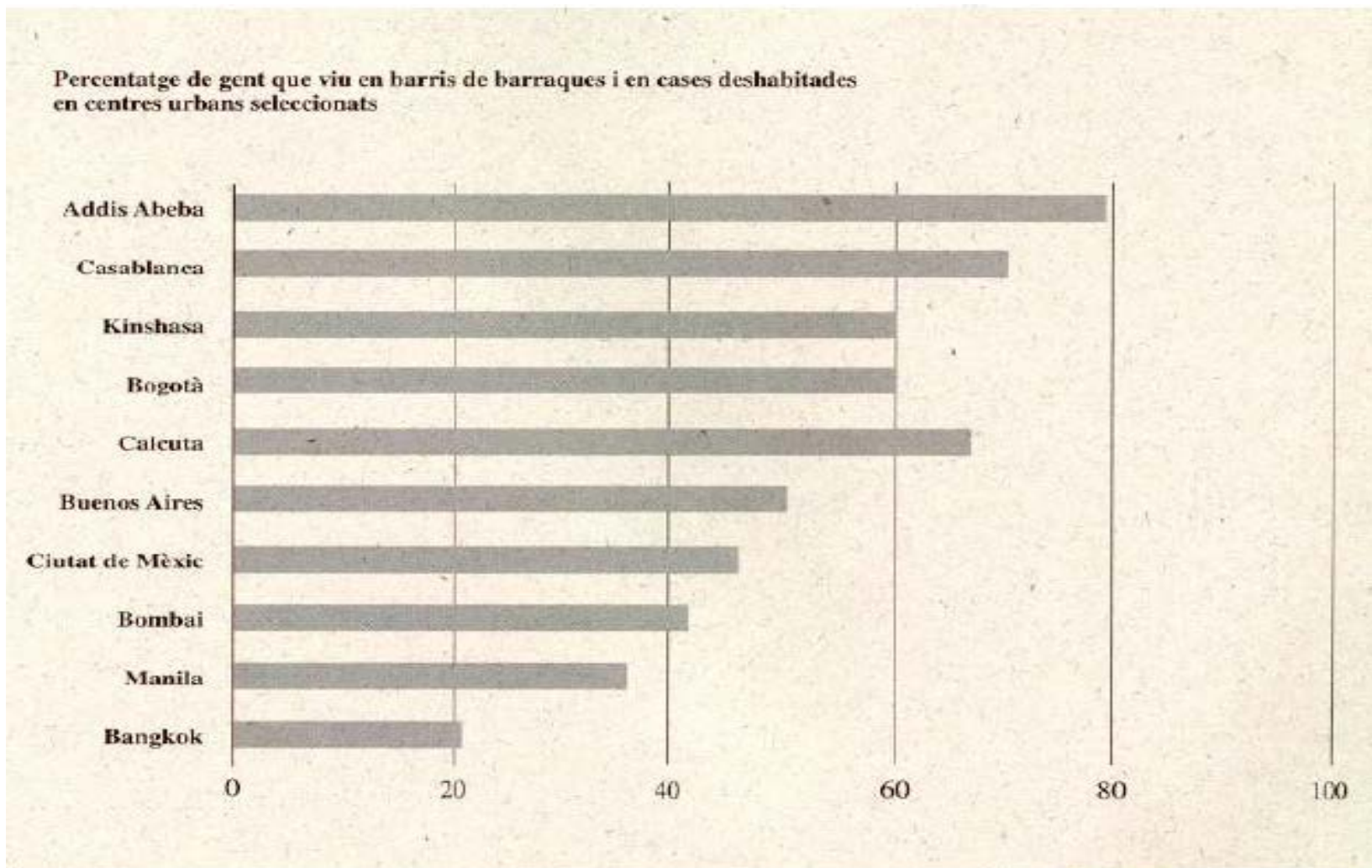
<i>Percentatge de població</i>	<i>2000</i>	<i>2015</i>
Ciutats grans (>5 milions)	6'9%	8'7%
Ciutats petites (< 1 milió)	28'5%	30'6%

Més població en ciutats petites que grans

Més població en ciutats petites al Nord (48%) que al Sud (25%). Previsió similar.

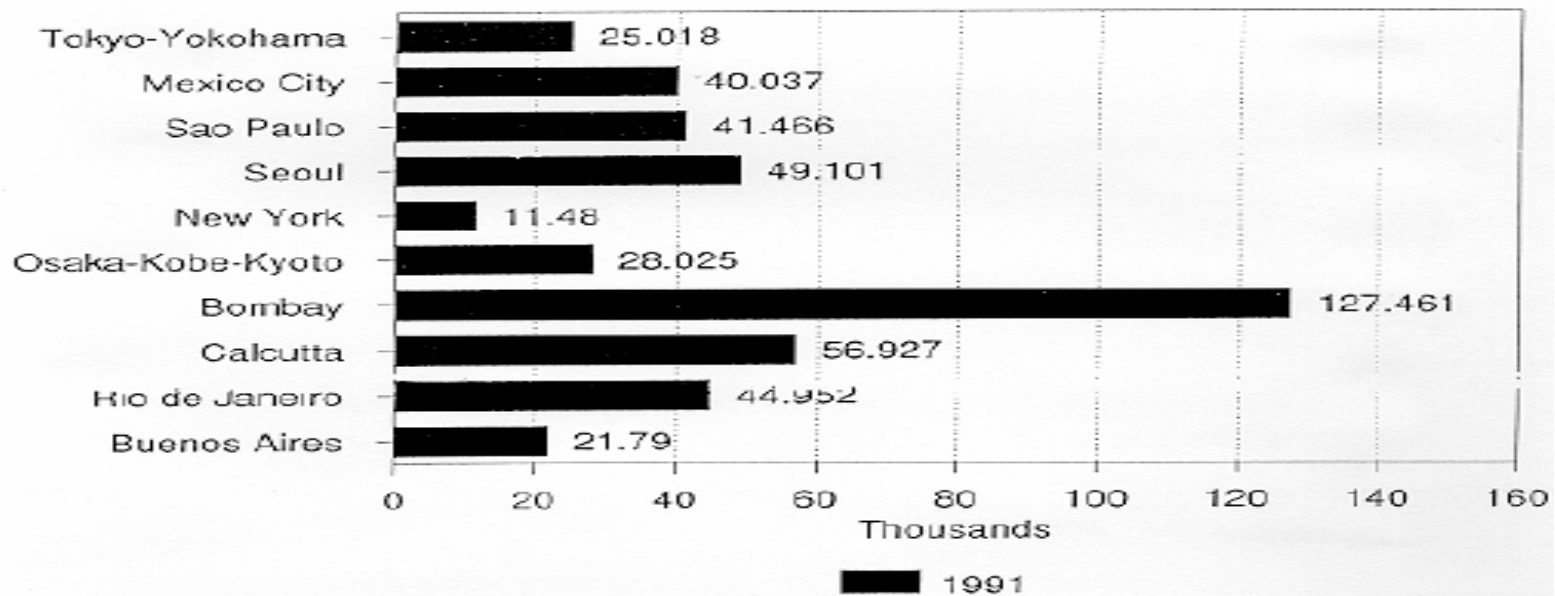
L'increment de població de les ciutats grans no és degut a que aquestes creixin molt, sinó a que creixen les petites fins a fer-se grans

Condicions de vida a les ciutats del Sud

Persons per square mile (cities ranked by population size): 1991

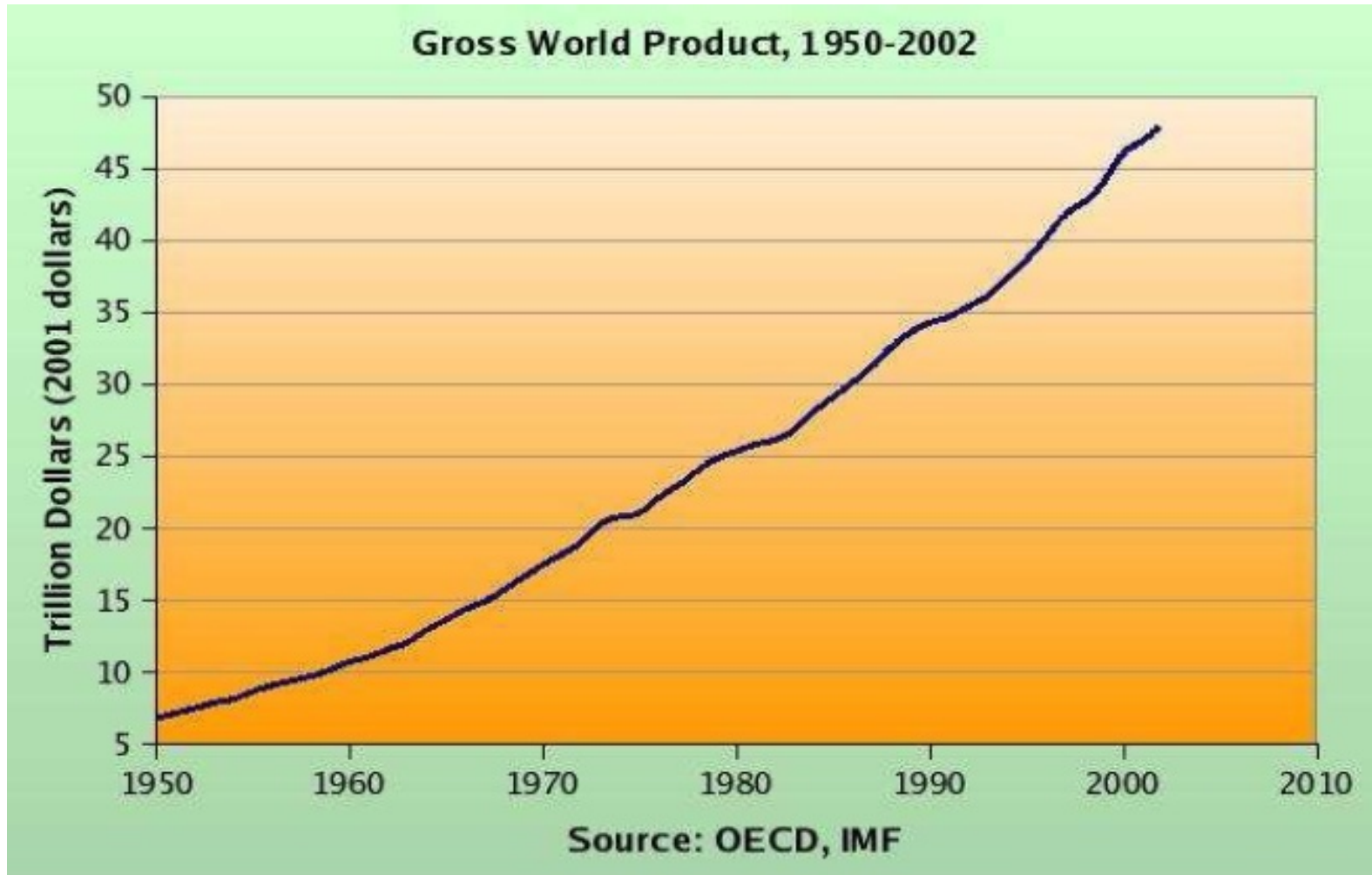
La densitat de població de les macrociutats és molt gran al Sud i més baixa al Nord

Condicions de vida a una ciutat del Sud

Creixement exponencial de l'economia a la Fase Industrial

Economia (II)

- Quan més creix la economia, s'intensifiquen les pressions sobre els recursos i sistemes naturals
- La Economia s'ha anat expandint, per bé que l'ecosistema del qual depèn no ho fa, creant-se una relació d'augment de pressió **el creixement té límits !!!**

Creixement exponencial dels Desequilibris Socials a la Fase Industrial

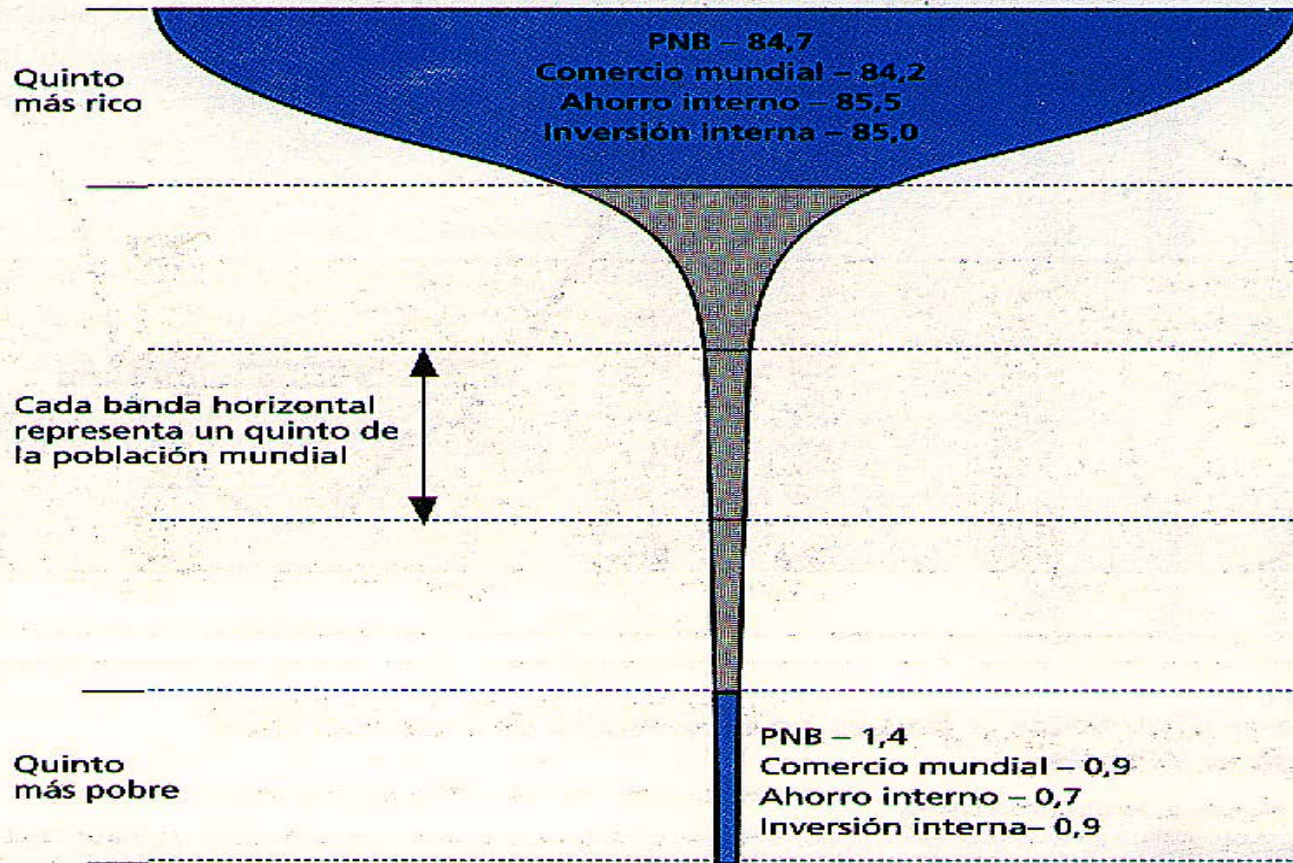

- Els beneficis del creixement global accelerat no s'ha distribuït de manera uniforme
- **El 20 % de la població rep el 82,7 % dels ingressos mundials i participa en el 82,23 % del comerç**
- **El 20 % de la població rep el 11,75 % dels ingressos i participa en el 13,94 % del comerç**
- **El 60 % rep el 2,3 % dels ingressos i contribueixen en el 2,53 % del comerç**

GRAFICO 4.3

Disparidades económicas mundiales

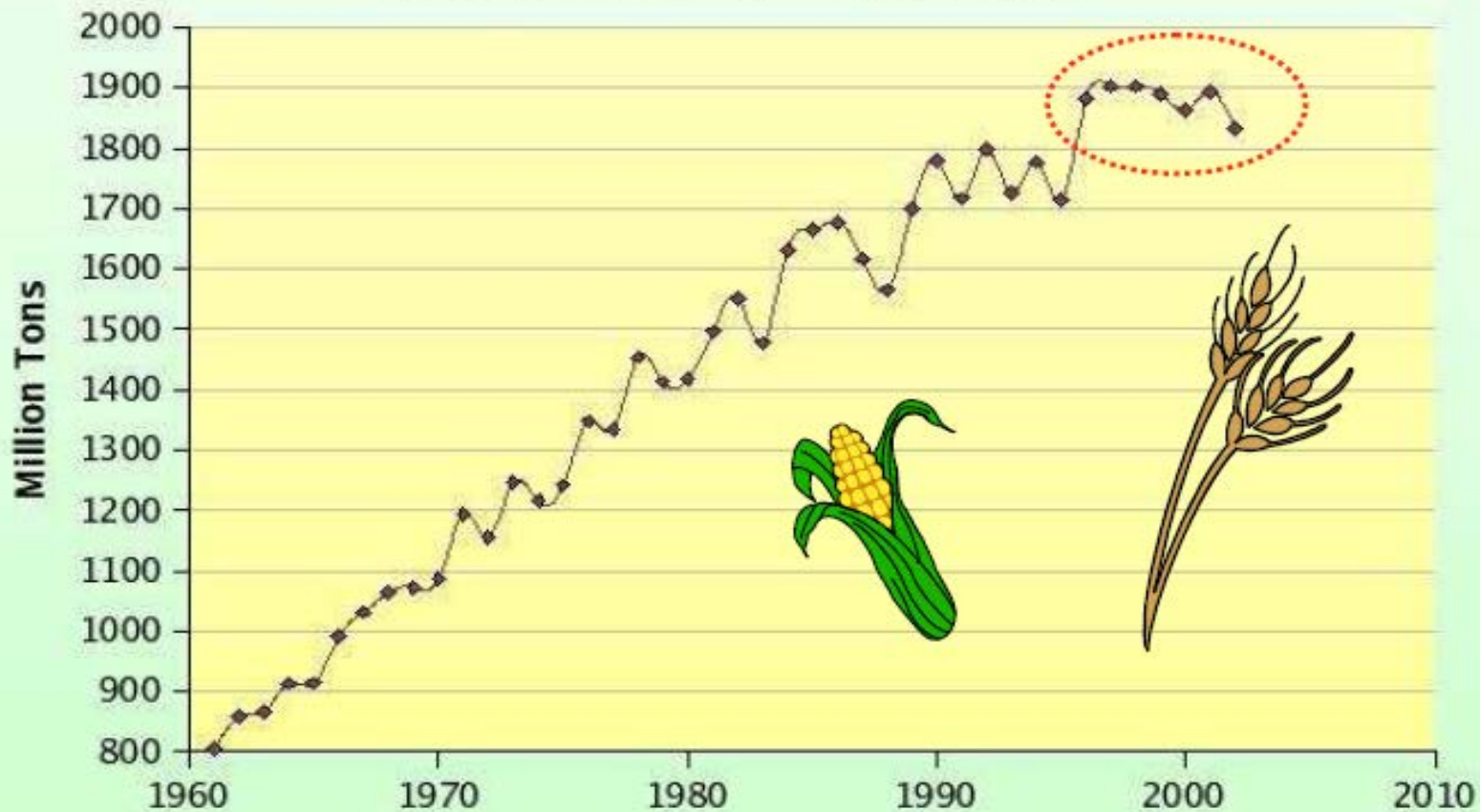
Distribución de la actividad económica, 1991
(porcentaje del total mundial)

Creixement exponencial de la **Demanda de Recursos Naturals** a la Fase Industrial

- Des del 1950 fins ara la demanda de cereals s'ha **triplicat**
- El consum d'aigua s'ha **triplicat**
- La demanda de carn de boví i xai s'ha **triplicat**
- La demanda de fusta s'ha **triplicat**
- La demanda de paper s'ha **multiplicat per 6**
- L'ús de combustibles fòssils s'ha **multiplicat per 6**

World Grain Production, 1961-2002

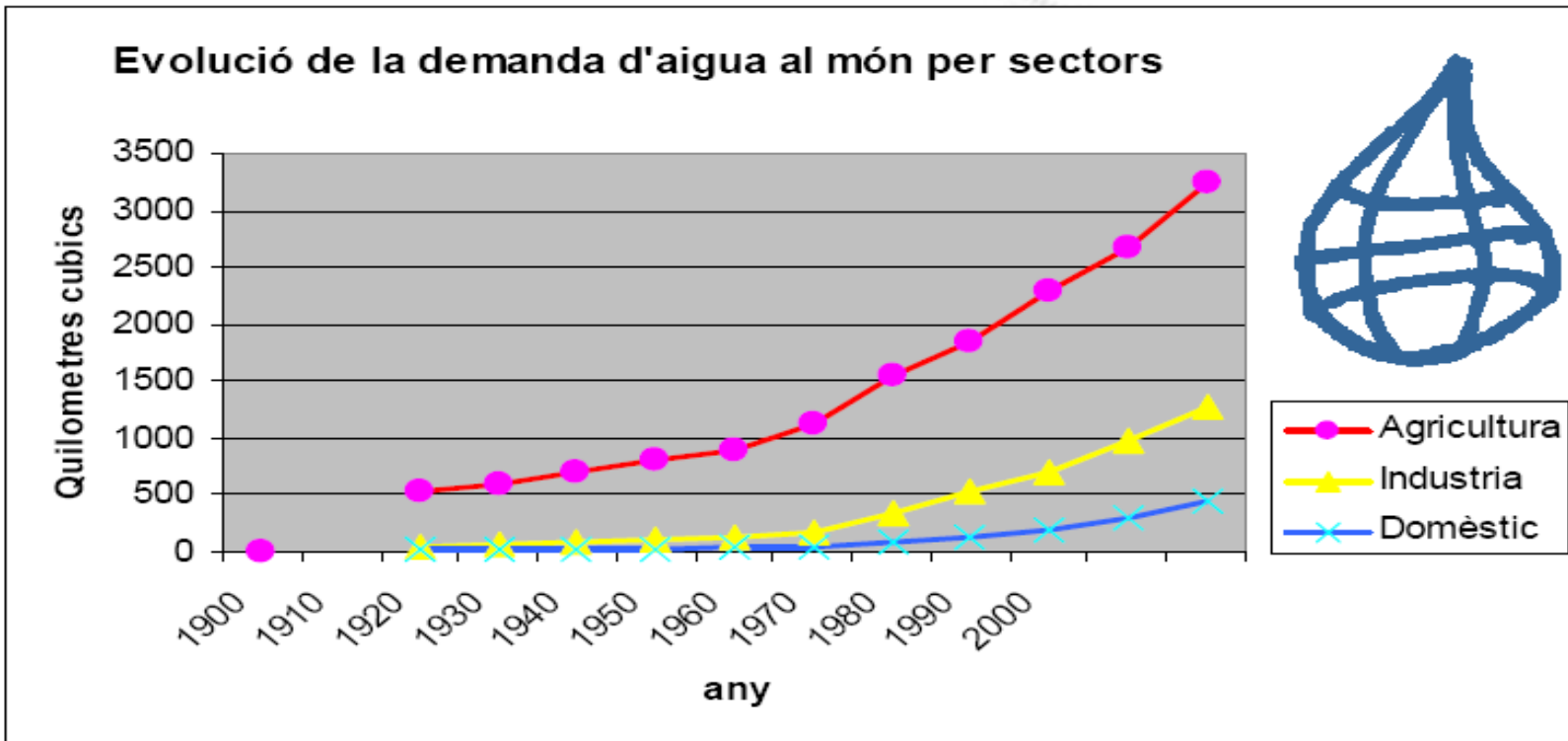

Source: FAO, USDA

ES INCREÍBLE. TRABAJO DURO PARA
LLEVARME ALGO A LA BOCA Y RESULTA
QUE LA COSECHA IRÁ A PARAR
AL DEPÓSITO DE UN COCHE
QUE SUPUESTAMENTE ES
ECOLÓGICO.

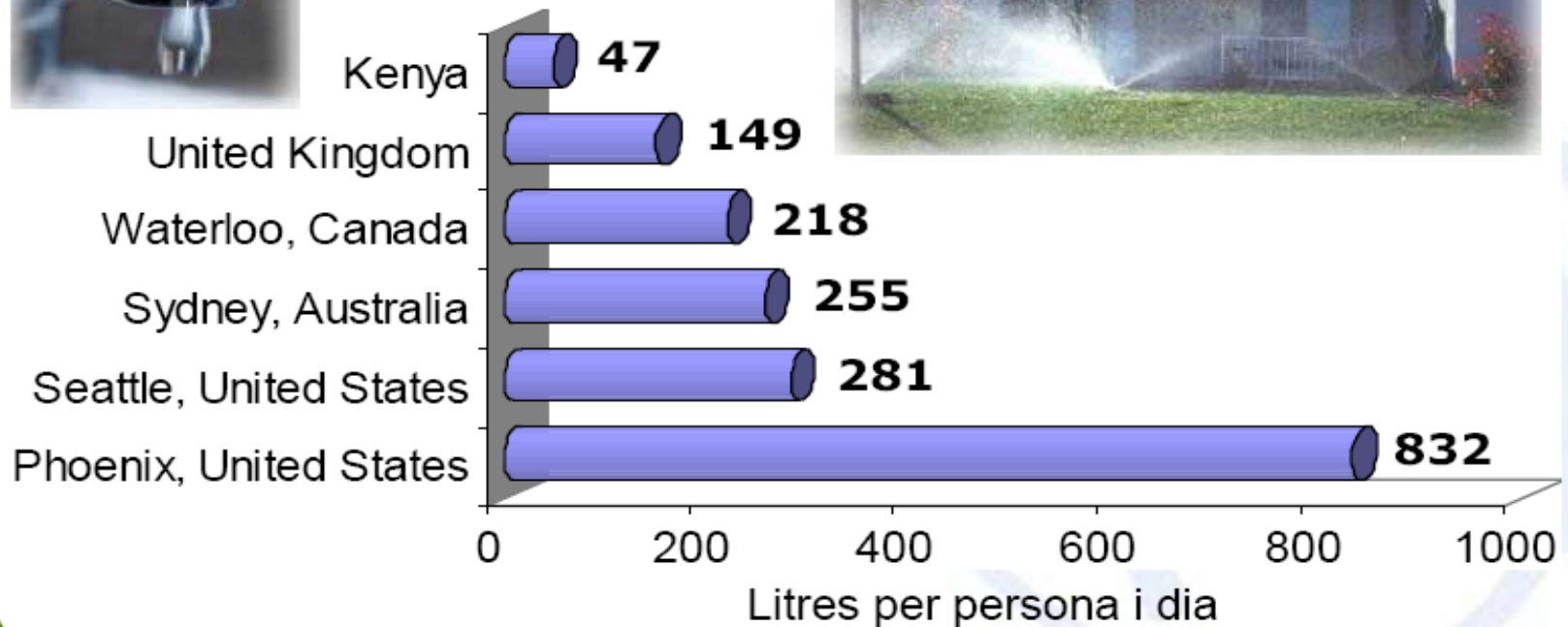

L' Agricultura representa el 70 % de l'ús global d'aigua i més del 90 % en molts països en desenvolupament

Si la població creix al ritme actual, a l'any 2025 es necessitaran 780.000 milions de metres cúbics addicionals d'aigua per a satisfer les necessitats de cereals de la població !!!

Uso doméstico de agua en algunas Ciudades y Países

Source: Thompson et al. (2001), National Water Demand Management Centre, Environment Agency, U.K. (2003), Gombos (2003), Water Services Association of Australia (2001), Mayer et al. (1999)

Consumo de Agua per Cápita

Metros cúbicos
2.500

2.000

1.500

1.000

500

0

245

519

1.861

478

1.280

713

África

Asia

América
del Norte
y Central

América
del Sur

Europa

Antigua
U.R.S.S.

Fuente: Belyaev, V., Instituto de Geografía, Academia Nacional de Ciencias de la U.R.S.S., Moscú, septiembre de 1989 y enero de 1990 (comunicación personal).

Nota: Datos referidos a 1987.

Consumo en el mundo en la segunda mitad del siglo XX

Combustibles fòssils

- La societat industrial té 150 anys
- Carbó: 1.750
- Petroli: 1.850
- Gas: 1.920
- Població x 6
- Esperança de vida x 2
- Consum energètic per càpita x 50
- Consum energètic total x 300
- Consum diari de petroli : 14 Glitres/dia

- De viure del flux a viure del stock

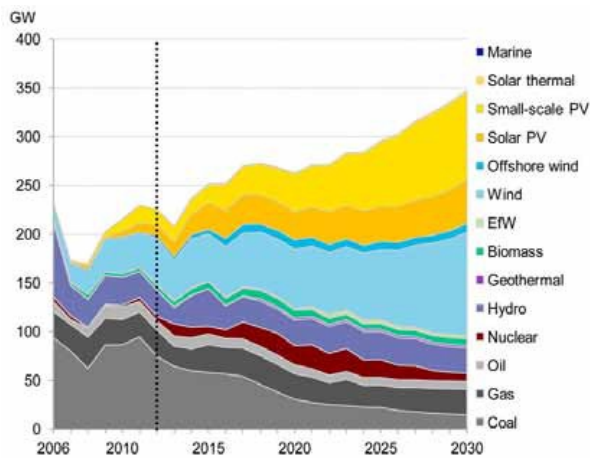
Consum d'energia al món, 1900 i 1997

Font d'energia	1900		1997	
	Total	Proporció	Total	Proporció
	millones de TEP	%	millones de TEP	%
Carbón	501	55	2122	22
Petróleo	18	2	2940	30
Gas Natural	9	1	2173	23
Nuclear	0	0	579	6
Renovables (*)	383	42	1833	19
Total	911	100	9647	100

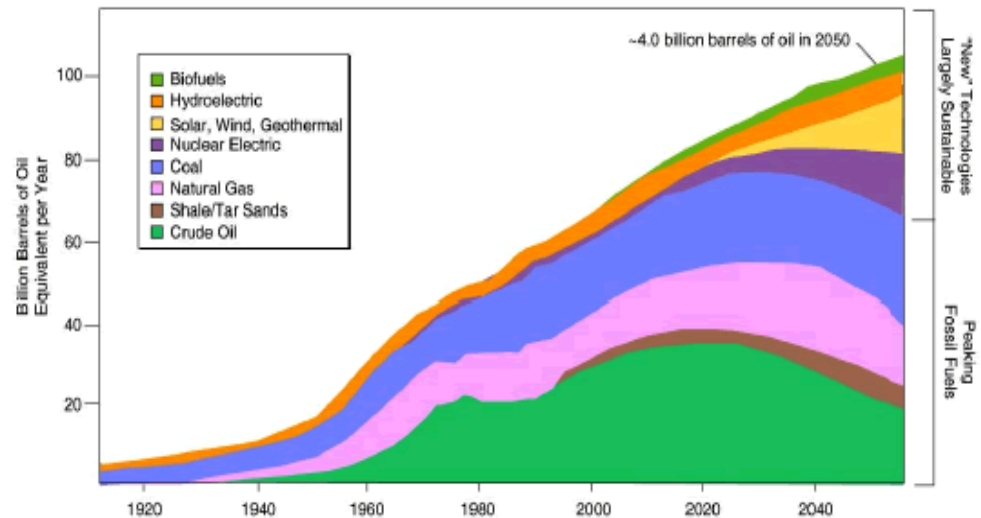
(*): Incluye la energía de biomasa, hidroeléctrica, eólica, geotérmica y solar

Fuente: Worldwatch Institute

Previsions en el consum d'energia al mon

World Energy Demand—Long-Term Energy Sources

Sources: Lynn Orr, *Changing the World's Energy Systems*, Stanford University Global Climate & Energy Project (after John Edwards, American Association of Petroleum Geologists); SRI Consulting.

los combustibles fósiles (petróleo, gas natural y carbón), seguirán siendo los más usados en el mundo. La energía nuclear i las renovables, también se espera que experimenten un aumento durante el mismo periodo, aunque más suave.

UN BARRIL DE PETRÓLEO COMPARADO CON BEBIDAS

CRUDO WTI
USD 31,96
158,9873 LITROS

AGUA MINERAL
USD 140,39
USD 0,88 POR LITRO

COCA COLA
USD 151,83
USD 0,96 POR LITRO

LECHE ENTERA
USD 160,58
USD 1,01 POR LITRO

BUDWEISER
USD 336
USD 2,11 POR LITRO

DOM PERIGNON
USD 31.797
USD 200 POR LITRO

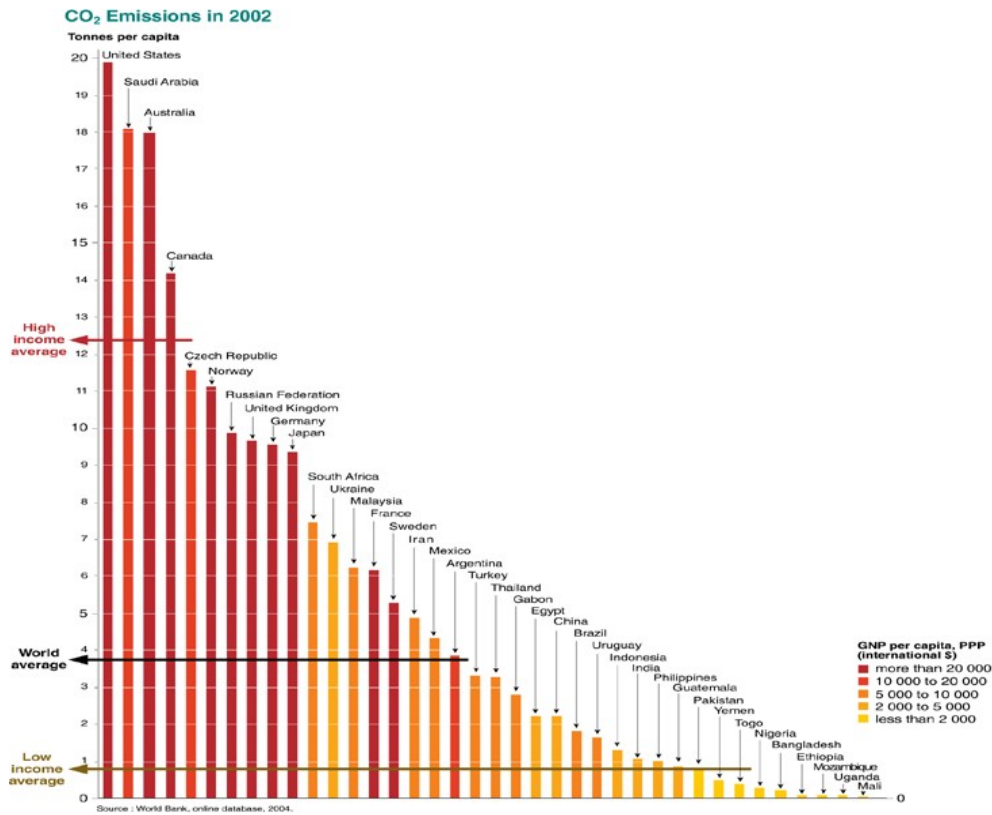
Previsiones en el consumo de energía en el mundo

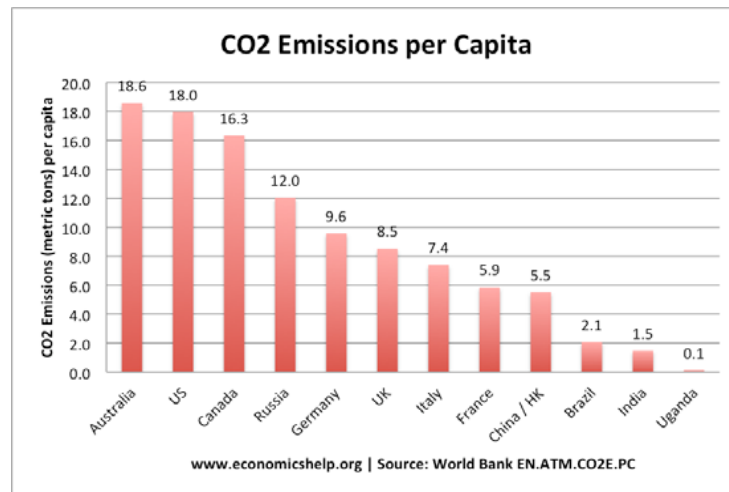
Previsión del mercado mundial del consumo de energía

El gran incremento en el uso de energía se debe principalmente al aumento en los países con economías emergentes.

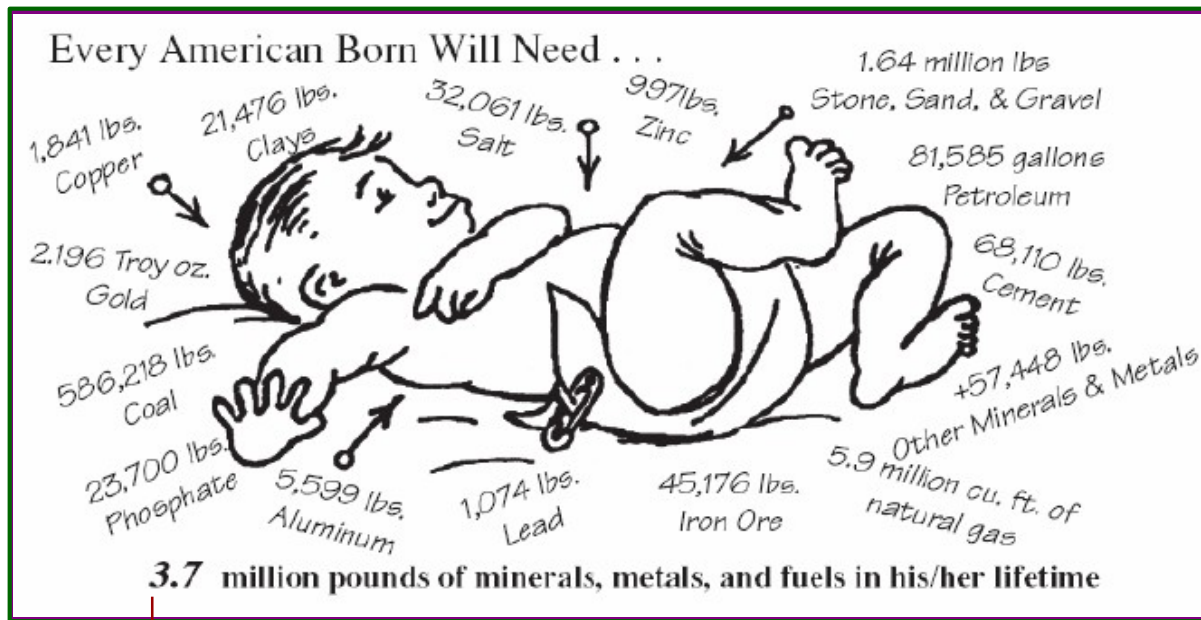
Emisiones de CO₂ Per capita y país (2002)

2012

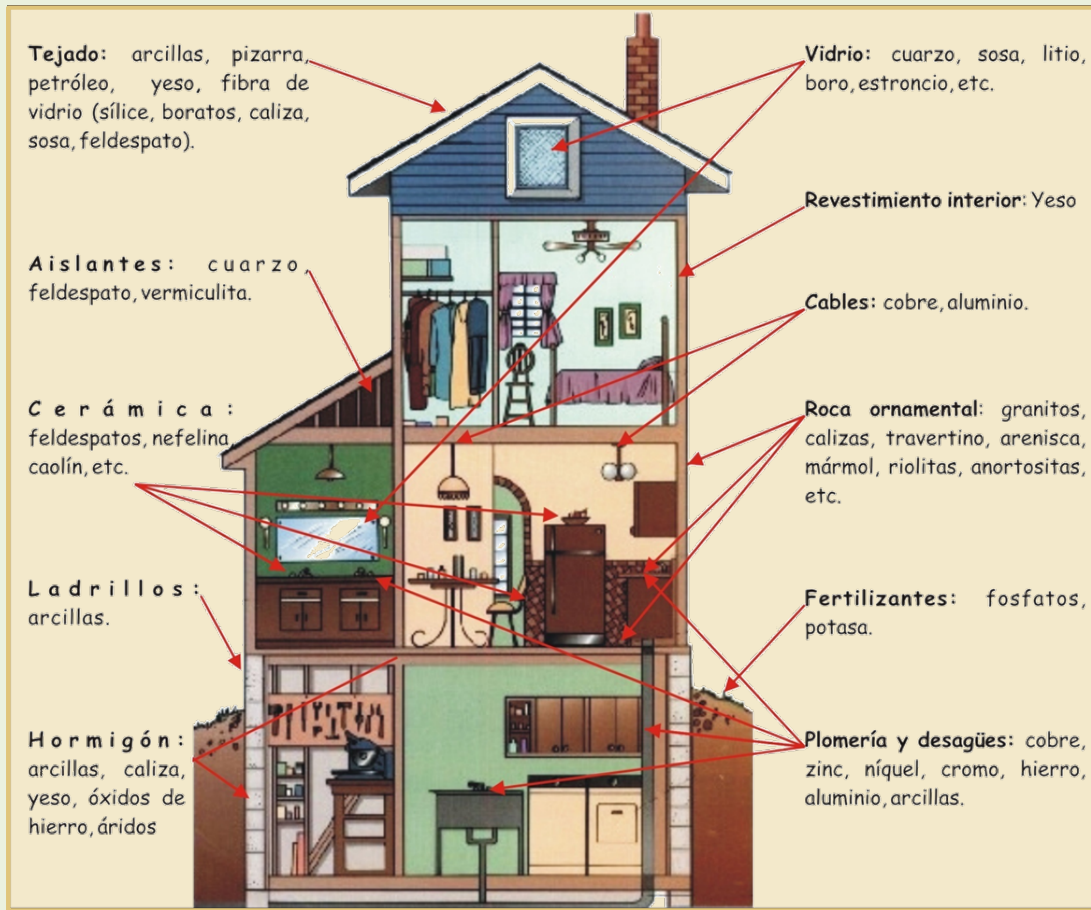
Consumo de materias primas a lo largo de nuestra vida

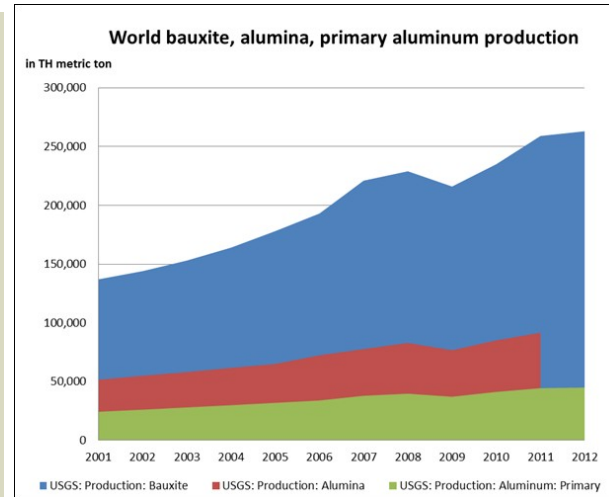
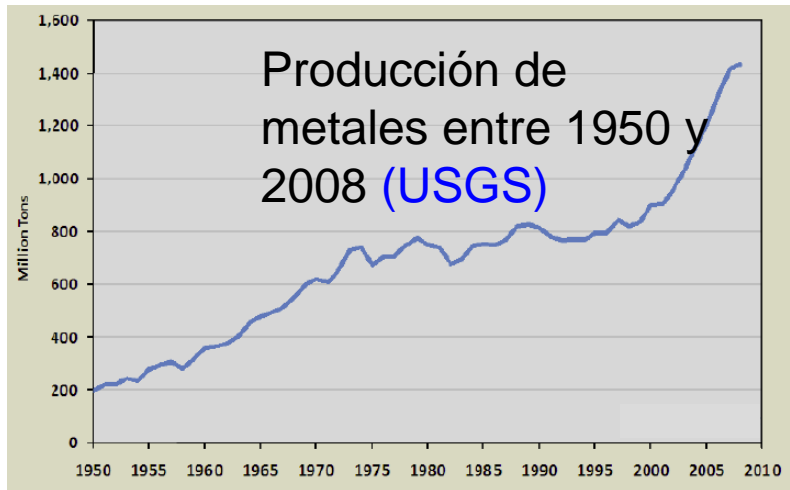

1,7 millones de toneladas

Necesidades de los recursos naturales

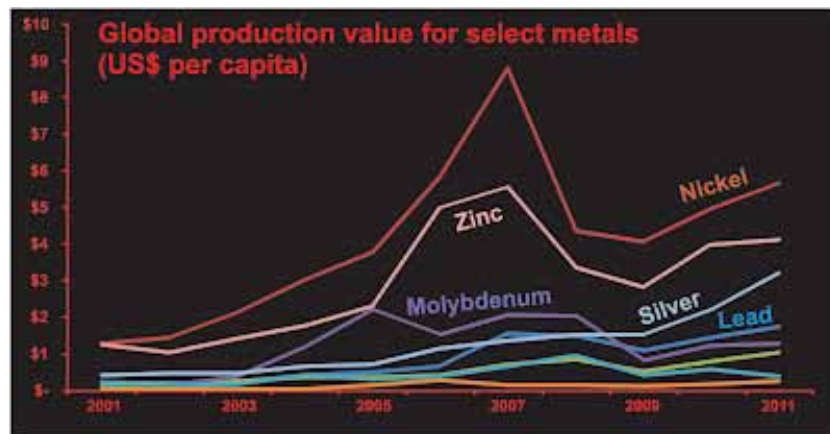
Materias primas diversas de origen mineral con la que está elaborada una casa

Producción de diversos metales entre 2000 y 2012

(<http://worldcomplex.blogspot.com.es/2012/07/price-and-production-in-selected-metals.html>)

- ECONOMIZETAS

Mineralitaci3n

Metal Extraido

Valor Metal

Residuo

1 Tn Fe
Ley = 25% Fe

250 kg

82 29
euros euros

750 kg

1 Tn Zn
ley = 3 % Zn

30 kg

34 44
euros euros

970 kg

1 Tn Cu
ley = 0,5% Cu

5 kg

13 31
euros euros

995 kg

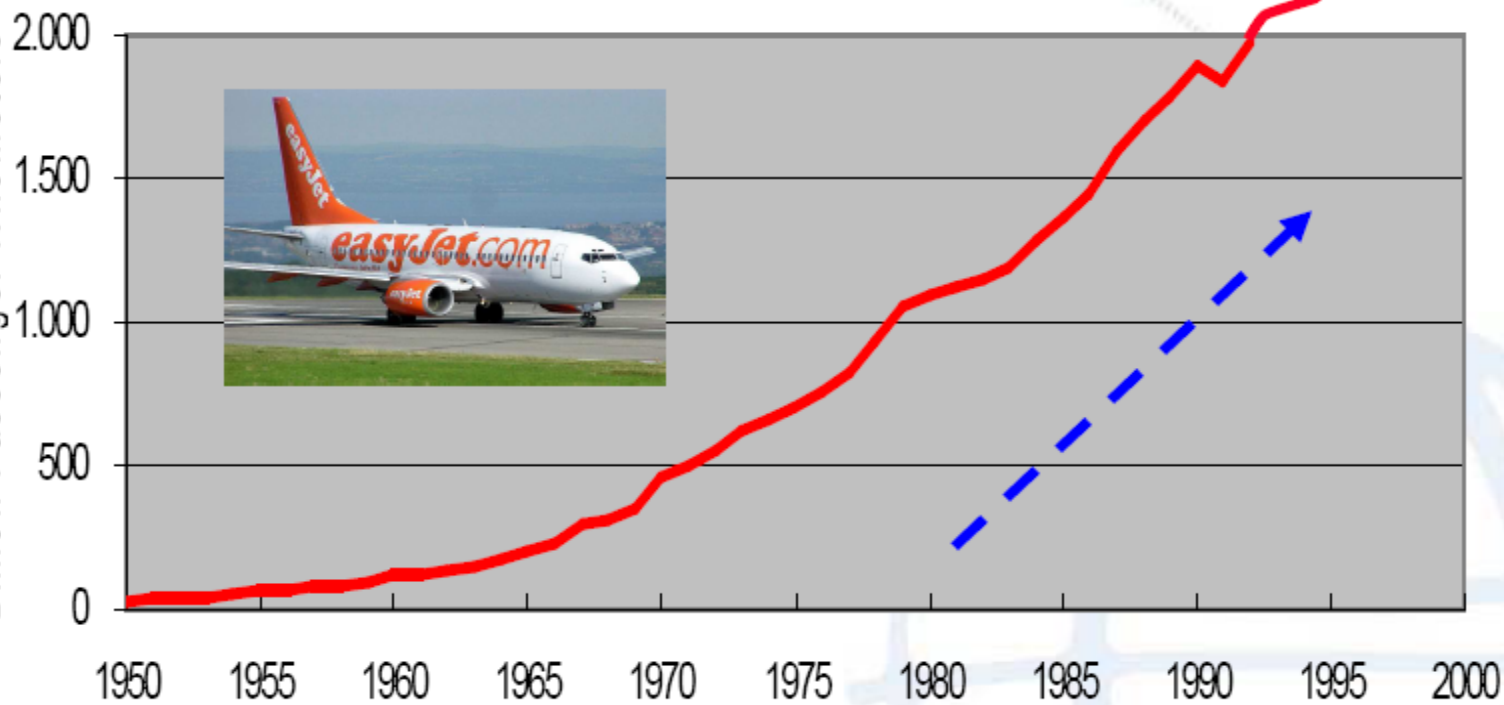
1 Tn Au ley
= 2ppm Au

1 gr

12 44
euros euros

999,999 kg

2002: 2,942 billion passenger-km
World Air Travel, 1950-92

Worldwatch Institute

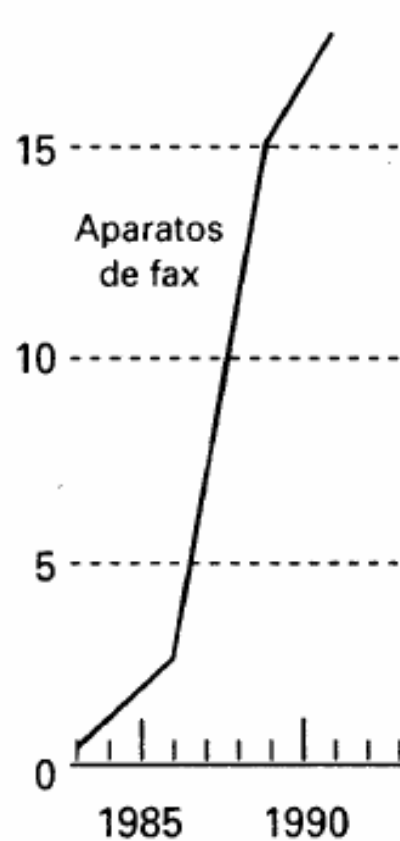

La explosión de las comunicaciones

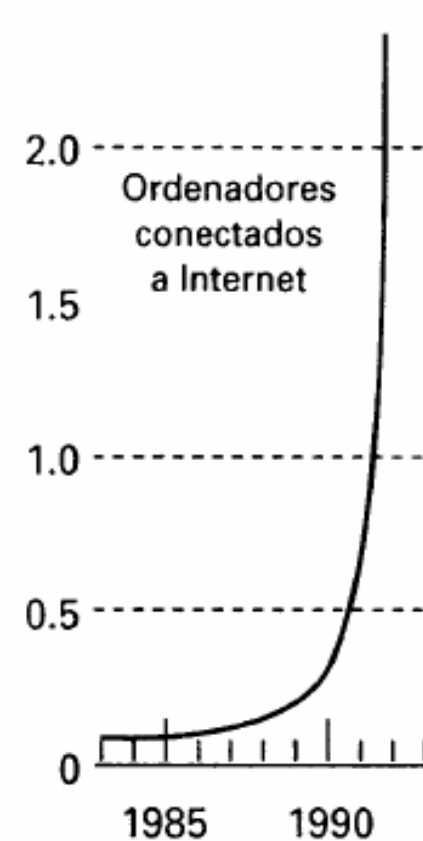
1983-93
Minutos mensaje
(Índice 1983 = 100)

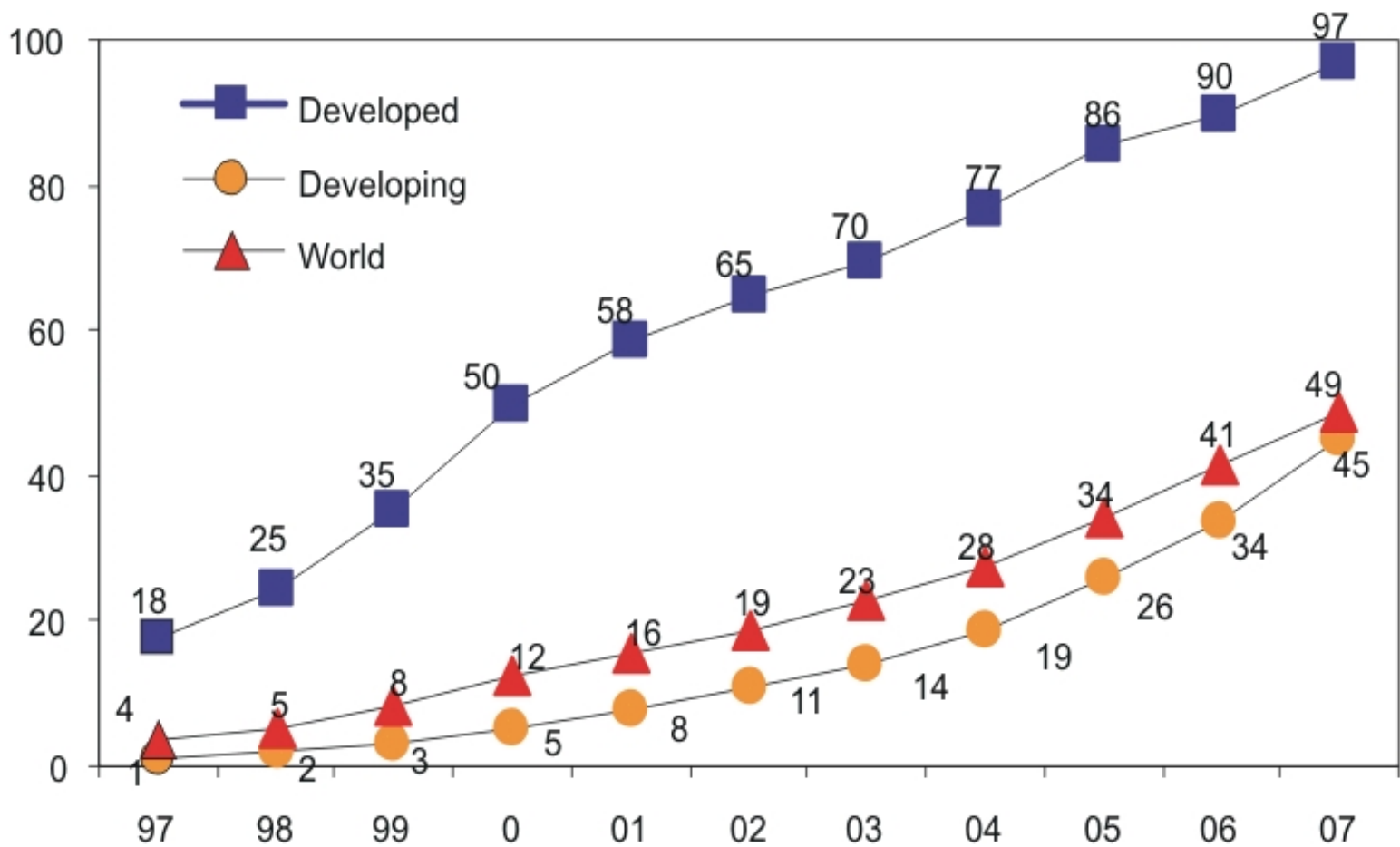
Millones 1983-92

Millones 1983-93

Mobile telephone subscribers per 100 inhabitants, 1997-2007

Quants anys han trigat a tenir 50 milions d'usuaris?

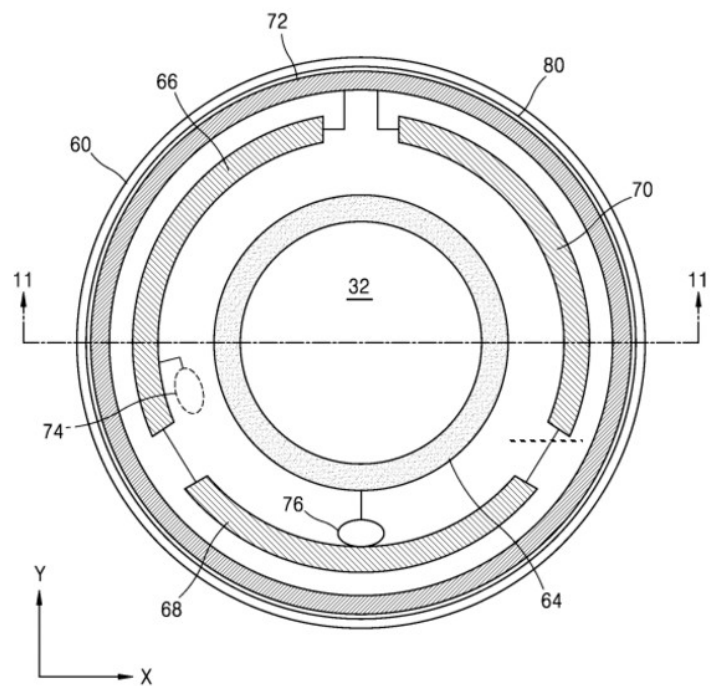
- Radio: 38
- Ordinadors personals: 16
- TV: 13
- World Wide Web: 4

Facebook en 9 mesos va sumar 100 milions d'usuaris

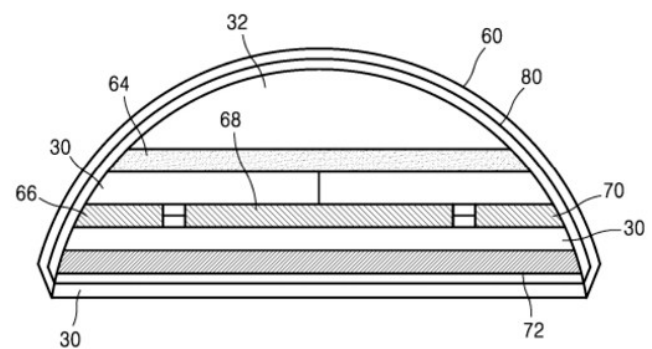
- de 100 a 200 milions en 225 dies
- de 200 a 300 milions en 160 dies
- de 300 a 400 milions en 142 dies
- de 400 a 500 milions en 167 dies

Usuaris:

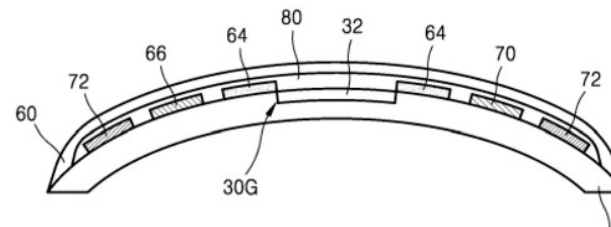
- 37% entre 25 i 34 anys
- 21% entre 18 i 24 anys
- 20% entre 35 i 44 anys
- 9% entre 14 i 17 anys
- 8% < de 13 anys

도면10

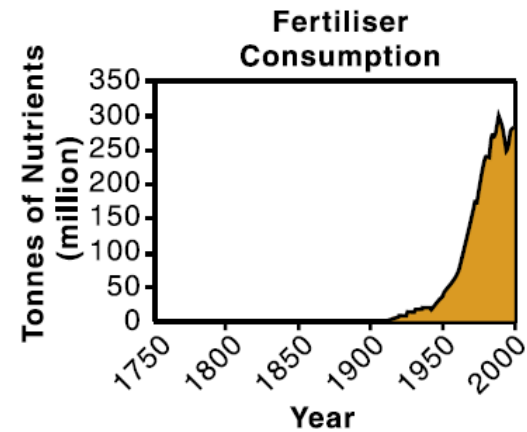
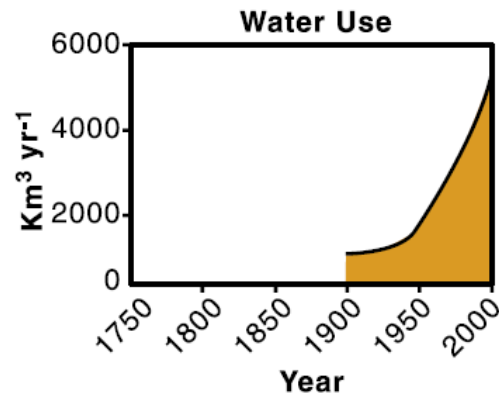
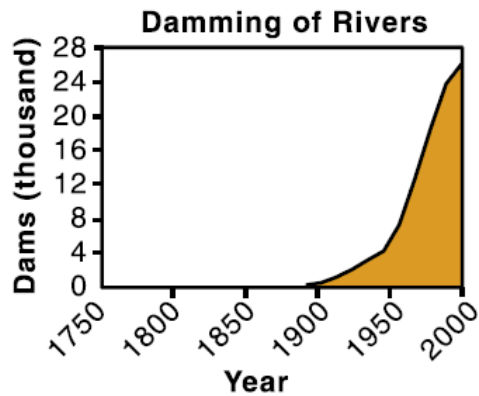
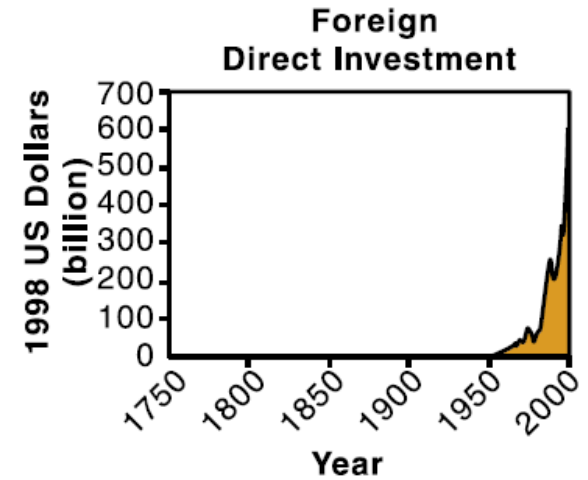
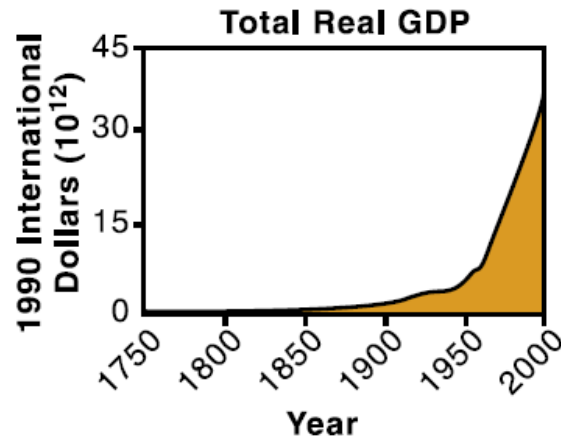
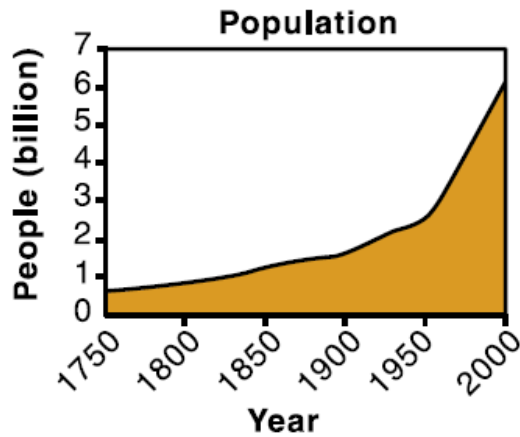

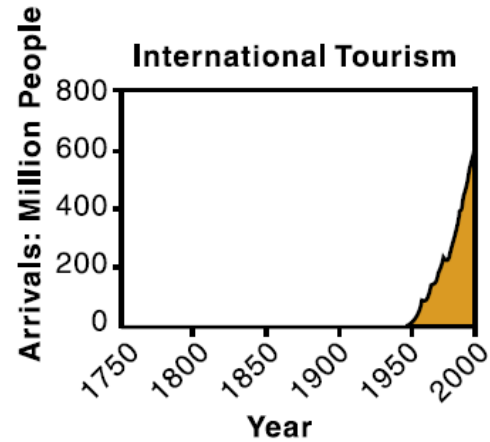
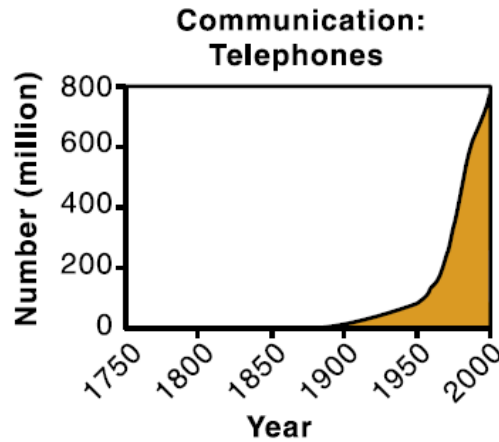
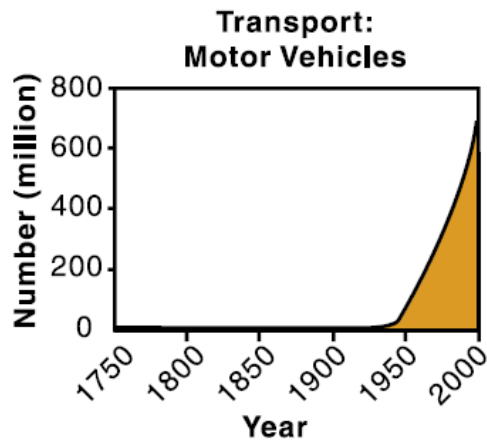
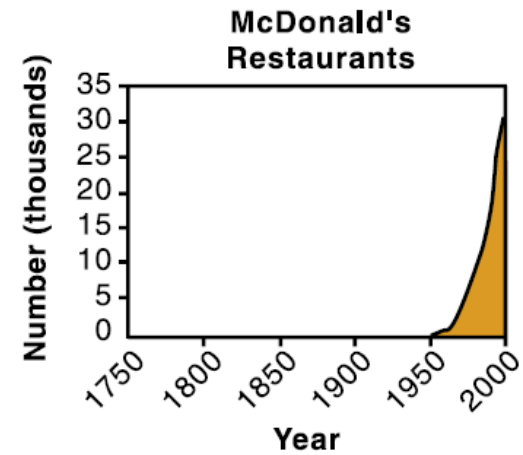
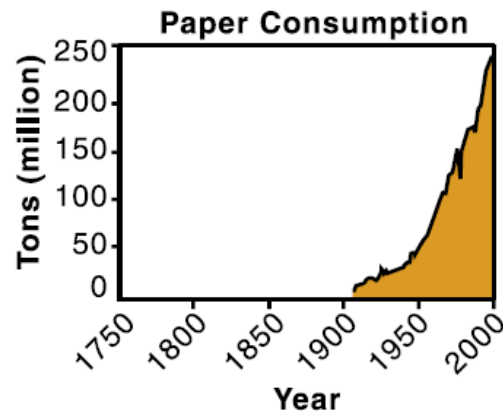
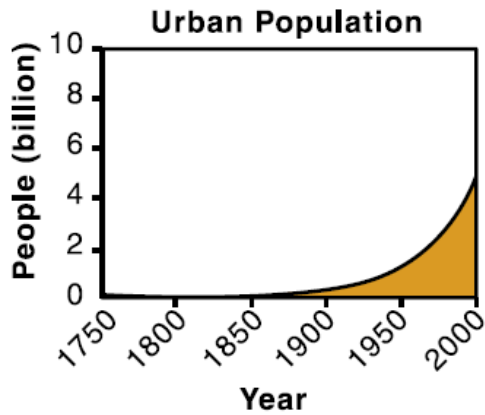
도면11

- Samsung no se conforma con dominar el mercado de los teléfonos móviles, sino que trabaja también en dispositivos innovadores como unas lentillas inteligentes que incorporarían una cámara y que proyectarían imágenes de realidad aumentada. Es decir: como unas Google Glass, pero sin la estructura de las gafas.
- La compañía surcoreana ha solicitado el registro de la patente en la oficina de patentes de Seúl. Se trata de unas lentillas especiales formadas por varias capas que incorporarían electrónica transparente. Así, entre las capas, encontramos antenas para enviar datos entre un dispositivo móvil (teléfono) y la lente, una minipantalla para proyectar las imágenes, diversos sensores de movimiento e incluso una cámara para captar imágenes.
- La gran pregunta es de dónde sacaría la energía esas lentillas para funcionar. La respuesta de Samsung es una antena gracias a la cual extraería energía de forma inalámbrica de la batería teléfono móvil.
- El dispositivo de Samsung, gracias a sus sensores, proyecta sobre la visión del usuario imágenes de realidad aumentada como por ejemplo indicaciones sobre la ruta a seguir o notificaciones.

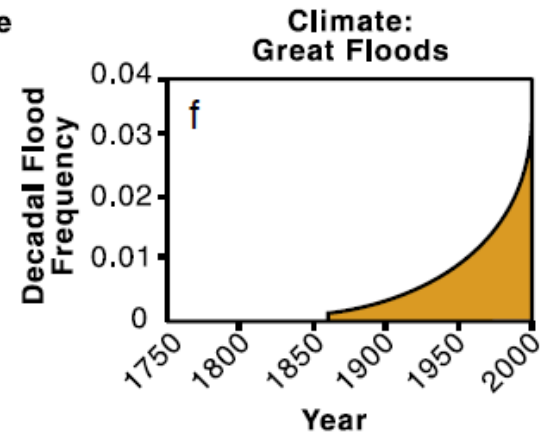
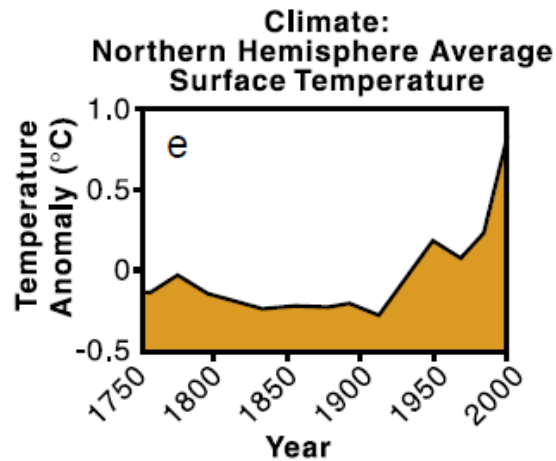
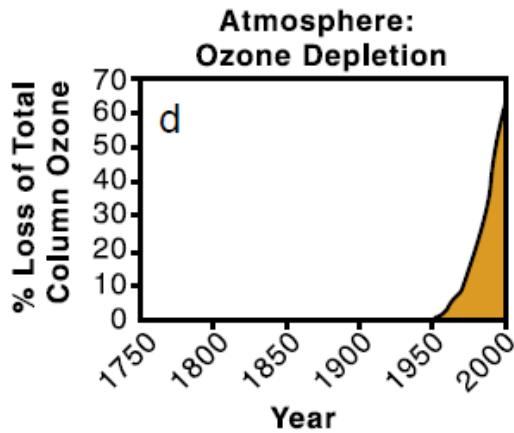
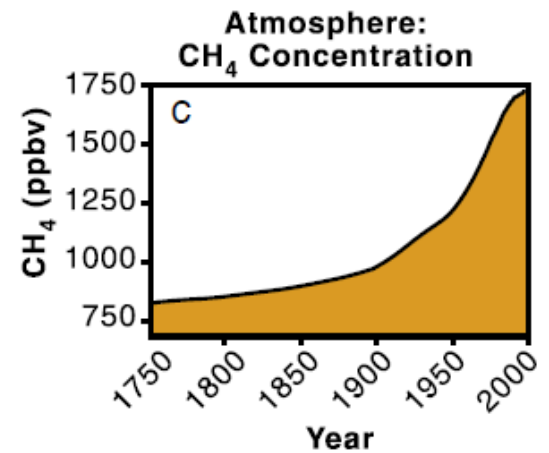
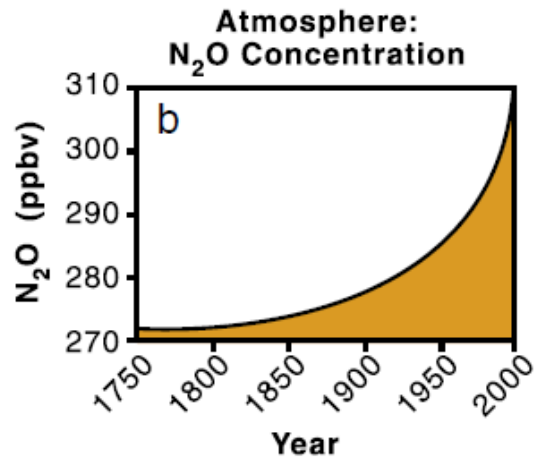
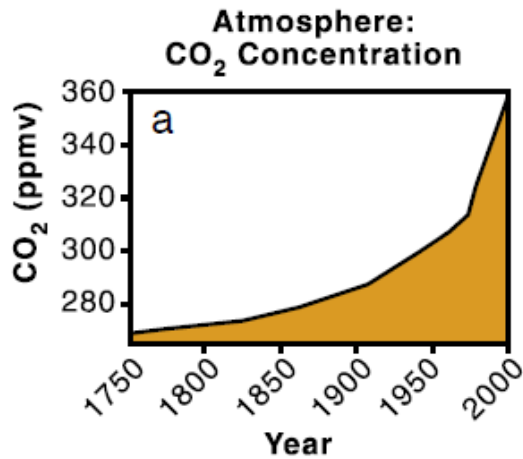
Indicadors de creixement industrial i desenvolupament

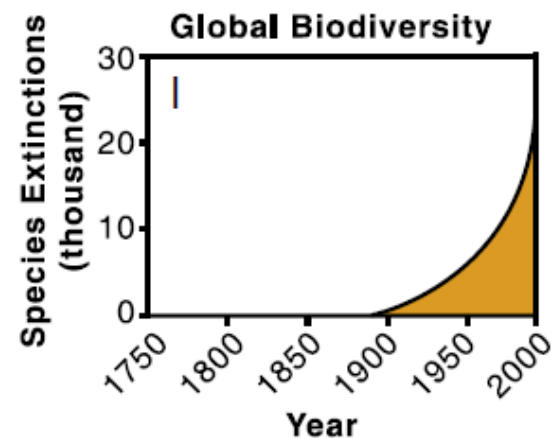
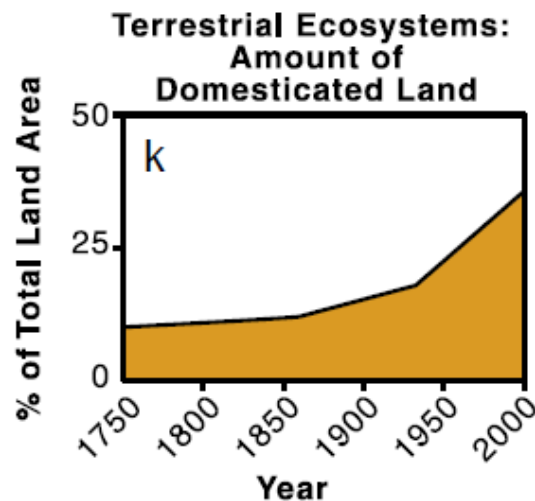
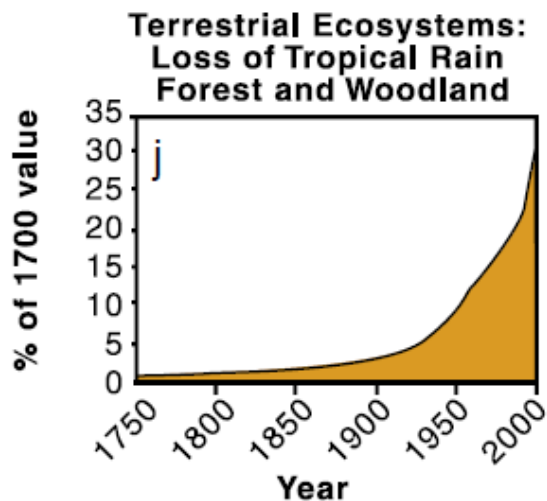
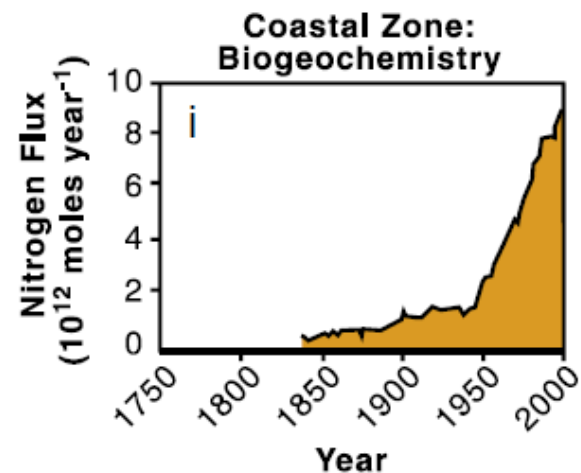
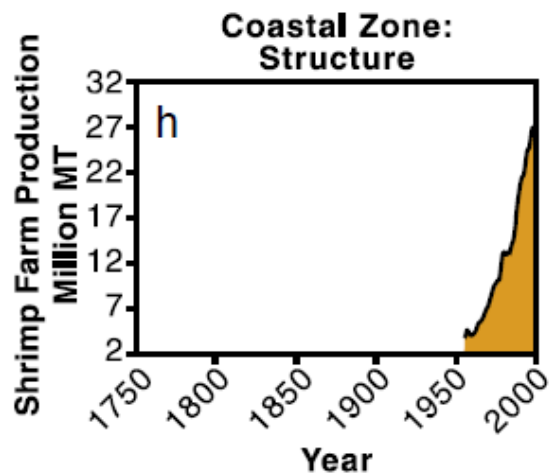
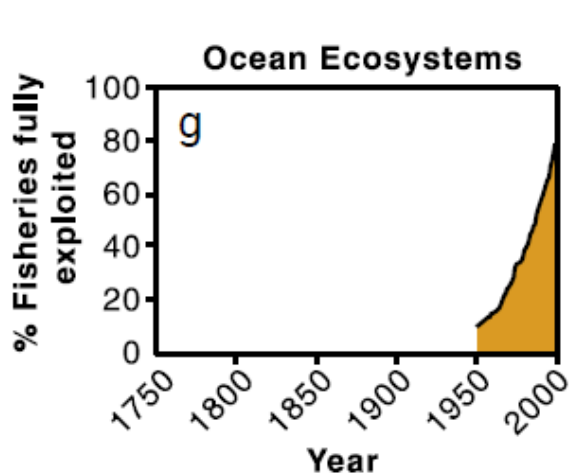

Indicadors d'estrès físic i ecològic

Equació IPCT

$$I = P \times C \times T$$

I = Impacte

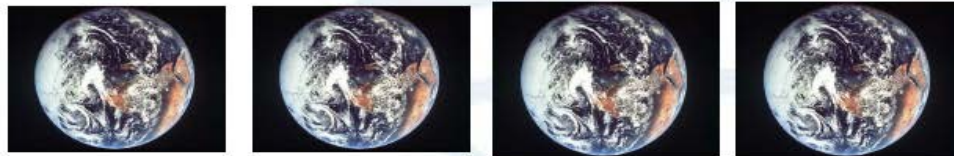
P = Població

C = Consum

T = Tecnologia

REFLEXIONS

- Si tots els habitants del món consumissin al mateix ritme que consumeix el Nord, tindríem prou recursos?

Un nadó nascut als EEUU representa un impacte en els ecosistemes de la Terra i en els serveis d'aquests ...

- **2 vegades superior a un nadó nascut a Suècia**
- **3 Itàlia**
- **13 Brasil**
- **35 Índia**
- **140 Bangladesh**
- **280 Txad, Rwanda, Haití, Nepal**

“els problemes rellevants als que ens enfrontem no es poden solucionar aplicant el mateix nivell de **pensament** que els ha creat”

Albert Einstein

